

TERE AS

**Auditeeritud majandusaasta aruanne
31. detsembril 2023 lõppenud aasta kohta**

(Kui ei ole sätestatud teisiti, on tabelites esitatud summad eurodes)

Aruandeperioodi algus	1. jaanuar 2023
Aruandeperioodi lõpp	31. detsember 2023
Äriühingu ärinimi	Tere AS
Registrikood	11411278
Aadress	Lelle 22, 11318 Tallinn
Telefon	+372 6364113
E-post	tere@tere.eu
Koduleht	www.tere.eu
Tegevusala	Värske piima töötlemine, rõõsa koore tootmine Juustu- ja kohupiima tootmine Muude piimatoodete tootmine, sh või tootmine (EMTAK 2008 kood 1051)
Audiitorid	KPMG Baltics OÜ
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid	Sõltumatu audiitori aruanne Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	4
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	14
FINANTSSEISUNDI ARUANNE.....	14
KOONDKASUMIARUANNE	15
OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	16
RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	17
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	18
1. Ettevõtte andmed.....	18
2. Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused	18
3. Olulised arvestuspõhimõtted	19
4. Kriitilise tähtsusega raamatupidamisotsused, peamised ebakindluse allikad ja finantsriskid.....	28
5. Tütar-ja sidusettevõtted	37
6. Materiaalne põhivara	37
7. Immateriaalne põhivara.....	39
8. Varud.....	41
9. Nõuded ja ettemaksed.....	41
10. Aktsiakapital.....	42
11. Laenukohustused	42
12. Võlad ja ettemaksed	44
13. Maksud	45
14. Saneerimiskava.....	45
15. Tulu kliendilepingutest.....	47
16. Müüdud toodangu kulu.....	48
17. Turustuskulud.....	48
18. Üldhalduskulud	48
19. Tööjõukulud	49
20. Finantstulud ja -kulud	49
21. Kommertspandid, hüpoteegid ja tagatised.....	49
22. Rendid	50
23. Tehingud seotud osapooltega	51
24. Tingimuslikud kohustused.....	52
25. Bilansipäevajärgsed sündmused	52
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	53

(eurodes)

TEGEVUSARUANNE

TERE aktsiaselts (edaspidi „Tere“ või „Tere AS“) on piimatoodete ja -brändi arendusettevõte, mille põhitegevuseks on toorpiima ümbertöötlemine valmistoodanguks ning toodangu turustamine nii sise- kui välisturul. Ettevõtte tootmisüksused asuvad Põlvas, Jaama 20, ja Viljandis, Raua 6.

Tere kogukäive majandusaastal oli 106,2 miljonit eurot (2022: 96,4 miljonit eurot), millest eksport moodustas 16,4 miljonit eurot ehk 15,4% (2022: 26,0 miljonit eurot ja 27,0%). Kokku eksporditi piimatooteid 11 erinevasse riiki üle maailma. Meie suurimateks ekspordipartneriteks on Poola, Soome ja Läti, moodustades eksportkäibest 89,2%.

Tere bränd ja tooted

Tere on laia brändiportfelliga ettevõte, mille seas paljud armastatud brandid: Hellus, Merevaik, Kohuke, Emma, FIT!. Tere missiooniks on olla julge, aktiivne ja tuleviku loov toidutootja.

2023. aasta alguses sai Tere Kohuke, ehk juba 20 aastat armastatud "kassiga Kohuke", uue päris šokolaadist glasuuri, mis on palmiõli vaba. Uue kaasaegse glasuuri leidmiseks testisime 1,5 aastat erinevaid glasuure Kohukese iganädalaste tarbijate seas, sest soovisime, et meie pikkade traditsioonidega Kohuke maitseks endiselt hästi või veelgi paremini. Muudatus võeti positiivselt vastu. Sügisel lisandus valikusse Kohuke kondenspiima ja karamelliglasuuriga, millest sai kiirelt uus müügihiit.

Koostöös Balbiinoga laienes Kohukese bränd kevadel ka uude kategooriasse. Sõna otseses mõttes üllatasime maiasmokkasid 1. aprillil 2023 uue Kohukese kohupiimajäätisega, mis osutus Nielsen andmetel 2023. aasta üheks suurimaks uue toote lansseeringuks.

2023. aastal pärjati Tere poolt toodetud Deary taimne mustsõstra dessert „Eesti Parima Magustoidu 2023“ tiitliga. Fermenteeritud mustsõstra dessert ehk Deary ygrt on siidise tekstuuriga ja suurte mahlaste mustsõstardega, mis paneb ka mitteveganid selle toote poole piiluma. Deary ygrt on ideaalseks asenduseks tavapärasele jogurtile ning sobib hästi toitvaks vahepalaks.

Maailmas on keefiripõhised joogid hetkel kasvav trend ja just seepärast laiendasime suvel Eesti piimhappebakteriga ME-3 sisaldusega Hellus sarja uute keefirishottidega, et leida tee nooremate tarbijate südamesse. Koostöös Estiko-Plastariga panime oma uued Helluse keefirijoogid uude pakendisse, mis vastab tarbijate ootustele ning edendab pakenditega seotud ringmajandust. Uutes Helluse keefirijookides on ühendatud tervislikkus, jätkusuutlikkus ja kasutajamugavus – need on maailma toidutööstuse tõusvad trendid, mis annavad meile head võimalused toodete ekspordiks.

(eurodes)

Sügisel laienes Tere bränd edukalt majoneesi kategooriasse. Tere tuttav punane värv ja lisandväärtust pakkuv pakend eristub hästi teiste analoogide seas.

Suhkru vähendamine oma toodetes on jätkuvalt meie südameasi. Sügisel 2023 muutsime Emma tuubijogurtites kasutatavate lisandite suhkru sisaldust. Maasika tuubijogurtis vähenes suhkrusisaldus 17 %, banaani- ja mustikajogurtites lausa 30%, mistõttu saame seda ka kommunikeerida toote pakendil. Emma tuubijogurtid on ideaalne impulsstoode, mis on hea valgullikas, rohke marjasisaldusega ja laktoosivaba, andes lastele lisajõudu ja emadele lisaagea.

Keskkonnasäästlikkus ja jätkusuutlikkus

Piimatööstusena on meil oluline mõju looduskeskkonnale ja erinevatele sotsiaalsetele aspektidele, samuti toidujulgeolekule ning rahvatervisele. Teisalt sõltub ka meie ettevõtte areng mitme keskkonnaalase ja ühiskondliku kitsaskoha käekäigust nii Eestis kui maailmas tervikuna. Seetõttu näeme võimalust ja tunneme vastutust panustada oma tegevusega neisse teemadesse Eestis ja teistel turgudel, kus me tegutseme. Jätkusuutlikkus ja keskkonnahoid on kureeritud Teres emaettevõtte Nordic Milk OÜ poolt ja sellest lähtuvalt on siin kogu grupi tegevuste ülevaade.

Jätkusuutlikkuse teemad puudutavad Nordic Milk Gruppi kahes suunas:

- meie oma tegevuse mõju keskkonnale, huvirühmadele ja ühiskonnale laiemalt;
- välised tegurid, mis meie ettevõtte tegevust täna ja tulevikus mõjutavad.

Meie eesmärk on vähendada mõlema suunaga seotud riske ja negatiivset mõju ning suurendada oma positiivset mõju ja kasutada ära võimalusi.

Eesmärkide saavutamiseks on seatud rõhuasetus alljärgnevale viiele tegevussuunale:

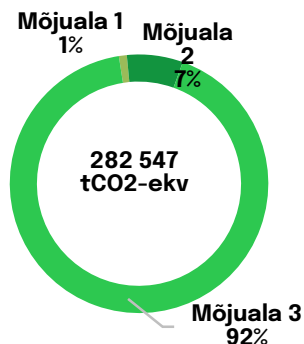
- tõhustada tootmist ja logistikat;
- tagada jätkusuutlik tarneahel;
- kasutada ringlusesse võetavaid pakendimaterjale;
- pakkuda väiksema keskkonnamõjuga funktsionaalset tootevalikut;
- vähendada toidu raiskamist.

Oleme loonud Nordic Milk Grupi ülese ESG (environmental, social and corporate governance) strateegia, millest otsuseid tehes igal tasandil lähtume. Meeskonnaga ühiselt loodud strateegias oleme pannud paika suuna, kuhu me lähiaastail keskkonna- ja sotsiaalse mõju ning vastutustundliku juhtimise teemades liikuma peaks. Meie strateegilise vaate keskmes on viis fookusvaldkonda ja 14 mõjukohta:

- keskkonnamõju (kliimamõju, toorpiim, ressursikasutus, pakendid, ringmajandus ja jäätmed);
- klient ja turg (toote kvaliteet, toiduohutus; tervislik tootevalik);
- töökeskkond (töösuhted, töötajate tervis, tööohutus);
- ühiskond (rahvatervis, kohalikud kogukonnad, tegevusvaldkonna edendamine ja koostöö);
- juhtimine (vastutustundlik juhtimine; jätkusuutlik tarneahel ja ostupõhimõtted).

(eurodes)

Ettevõtte keskkonnamõjud ja jalajälg

Tere AS emaettevõtte Nordic Milk OÜ lasi esimese Eesti toidutööstuse grupina hinnata ära oma süsiniku jalajälje. Oleme loonud ettevõttele kliimakava ja eesmärgid ning 2023. aastal saime esimese ettevõtteks Eestis kliimaeesmärkidele ka **Science Based Targets** (*suurim omataoline valdkonna- ja teaduspõhine initsiatiiv, kus on töötatud välja teaduspõhine raamistik kliimaeesmärkide seadmisel ja valideerimisel, selleks, et need oleksid kooskõlas Pariisi kliimaleppe ja FIT55 eesmärkidega) kinnituse.

Meie eesmärgid aastaks 2030:

- vähendada mõjuala 1 ja 2 emissioone 70% võrreldes aastaga 2020,
- vähendada 51,6% mõjuala 3 emissioone sisseostetud kaupade ja teenuste, kütuste ja energiaga seotud tegevuste, transpordi ja jäätmete osas toodetud tonni tooteühiku kohta,
- Vähendada toorpiima jalajälge 30,3%.

Lisaks oleme seadnud eesmärgiks, et me ei kasuta alates 1.01.2025 teatud sisendeid (kakao, palmiõli, soja, puit), mis on pärit raadatud aladelt.

Meie keskkonnavalikust tähelepanelikkusest ja astutud sammest on märganud ka tarbijad. 2011. aastal Rootsist alguse saanud Sustainable Brand Index™ on Euroopa suurim sõltumatu kaubamärkide uuring, millega iga-aastaselt monitooritakse, kuidas jätkusuutlikkuse tegur mõjutab kaubamärkide kuvandit ja arengut. Sustainable Brand Index 2023: uuringu järgi oli Eesti jätkusuutlikumate toidubrändide edetabelis Tere 10. kohal, üldjärjestuses oli Tere 20. positsioonil.

Pakendid ja ringmajandus

Meie ESG strateegias on suur osa keskendunud pakenditele, materjalidele ja ringlusse võtu parandamisele. Oleme kaardistanud oma pakendiportfelli ning jälgime, et meie pakendid oleksid ringlusse võetavad. Jätkame tööd leidmaks uuenduslikke pakkematerjalide lahendusi oma toodete jaoks, seejuures garanteerides toiduohutuse ning toidu kvaliteedi. Otsime võimalusi vähendada pakendi koguseid, eelistada materjale, mis on kergemini taaskasutatavad ja ringlusse võetavad.

(eurodes)

Meie eesmärk aastaks 2030:

Nordic Milk grupi poolt turule lastavad pakendid on ringlusse võetavad ja plastik pärit taastuvatest allikatest või taaskasutatud toormest.

2023. aastal võtsime joogipakendite puhul kasutusele uued korgid, mis kinnituvad pakendi külge ja vastavad ühekordse pakendi direktiivi nõuetele. Pakendi külge kinnitatud korgid vähendavad riski, et korgid satuksid loodusesse eraldi ning samuti suurendab pakendite ringlusse võttu täies ulatuses, sest nii jõuab ka pakendikork kindlasti jäätmejaama ja leiab hiljem koos pakendiga endale uue elu.

Juhtimine

Osa meie jätkusuutlikkuse strateegiast keskendub sellele, et meie juhtimine oleks aus, eetiline ning läbipaistev. Samuti saame just läbi vastutustundliku juhtimise pöörata tähelepanu ka sellele, et meie tarneahel ja ostupõhimõtted läheksid kokku meie väärtustega.

Oma juhtimis põhimõtete edendamiseks oleme seadnud eesmärgid ja töötanud välja tegevused kahel suunal:

- Juhtimine – Soovime olla usaldusväärne partner oma huvirühmadele ja avalikkusele ning käitume oma äriotsustes ausalt ja avatult, pidades kinni regulatsioonide nõuetest ja vabatahtlikest eetikanormidest.
- Tarneahel ja ostupõhimõtted – Peame oluliseks edendada jätkusuutlikkust tarneahela-üleselt kaasates ka oma tarnijaid ning leida praktilisi viise oma keskkonna- ja sotsiaalse mõju parendamiseks.

Üha enam pöörame tähelepanu oma tooraine päritolule. Meie eesmärgiks on aastaks 2025 loobuda sertifitseerimata kakao, palmiõli, soja ja puidu kasutamisest. Tere joogikartong on FSC märgisega, mis tähistab seda, et puit kartongi valmistamiseks on vastutustundlikult kasvatatud ja töödeldud.

Oleme teadlikud, et meie suurim mõju tuleb läbi meie väärtusahela, mistõttu viime 2024. aasta esimesel poolaastal läbi oma väärtusahela partnerite hindamise. Kaasame uuringusse ca 80 suurimat ja olulisemat partnerit erinevatest valdkondadest: farmid, pakenditootjad, lisanditootjad, puhastusvahendite tootjad, logistikapartnerid, jaeketid, pangad ning teenusepakkujad. Soovime teada nende strateegiate, eesmärkide ja praktikate kohta keskkonna, sotsiaalse ja vastutustundliku juhtimise vallas ning lisaks farmide puhul ka loomade heaolu kohta. Vaid koos oma tarneahelaga saame läbi viia tõelisi muudatusi ning liikuda jätkusuutlikuma majandustegevuse poole.

(eurodes)

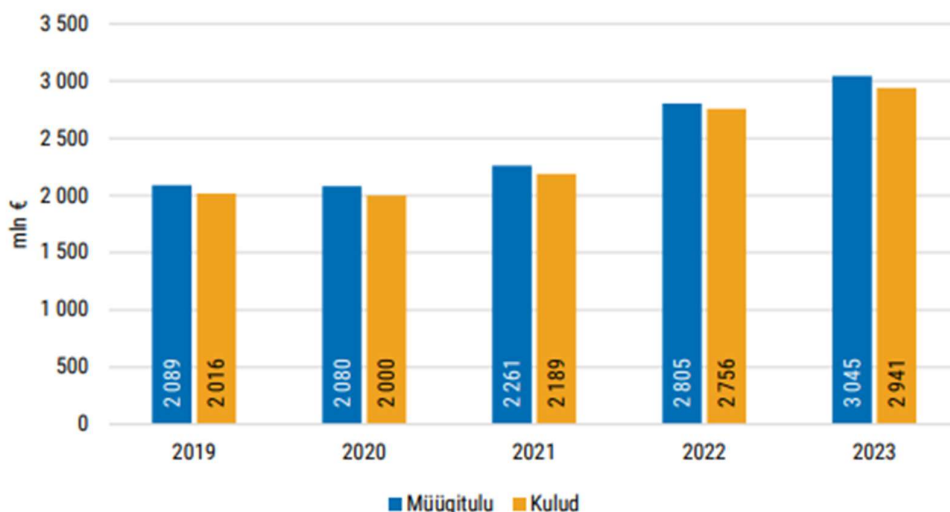
Makromajanduslik turukeskkond ¹

Põllumajandus- ja kalandussektor ning toidutööstused annavad olulise panuse Eesti majandusse ja tööhõivesse. Nimetatud sektorid annavad ~3% Eestis loodud lisandväärtusest.

Sektoris tegelevates ettevõtetes loodi esialgsel andmetel 2023. aastal 1 052 mln eurot lisandväärtust ehk 3,2% Eestis loodavast lisandväärtusest.

Põllumajanduse, kalanduse ja toiduainetööstuse ettevõtetes oli 2023. aastal hõivatud keskmiselt 25 000 inimest, moodustades koguhõivest ~4%. Võrreldes 2022. aastaga vähenes hõive 2200 töötaja võrra ehk 8%. Hõive vähenemine võib peegeldada majanduslanguse mõju, mis jõuab tööturule viitega. Kui 2023. aasta alguses püsis tööhõive vaatamata 2022. aastal alanud majanduslangusele stabiilsena, siis aasta teisel poolel olukord muutus. Statistikaameti andmetel aasta teises pooles uute töösuhete arv vähenes ja lõpetatud töösuhete arv suurenes järsult.

Toiduainetööstuse ettevõtete müügitulu oli 2023. aastal 3 045 mln eurot ja see moodustas 18% kogu töötleva tööstuse müügitulust. Võrreldes eelmise aastaga suurenes toiduainetööstuse müügitulu 8,6% (töötlev tööstus -5,8%).

Toiduainetööstuse müügitulu ja kulud, 2019—2023

Allikas: Statistikaamet, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi arvutused

Kulude kasv aeglustus, mille üheks teguriks on energiahindade odavnemine võrreldes eelmise aastaga. Toiduainete tootjahinnaindeks hakkas tõusma juba 2021. aasta algusest, kasv kiirenes hüppeliselt aasta teisel poolel seoses energia hindade tõusuga ja sama trend jätkus ka 2022. aastal ning 2023. aasta esimestel kuudel, kuid alates 2023. aasta II kvartalist tootjahinnad pöördusid kergelt langusesse.

Toiduainetööstuse 2023. aasta kulud olid 2 941 mln eurot, mida oli 6,7% rohkem kui eelmisel aastal (töötlev tööstus -4,7%). Tööjõukulud, mis moodustavad enam kui kümnendiku (12%) kogukuludest, jätkasid kiiret kasvu. Toiduainetööstuse tööjõukulud suurenesid eelmise aasta sama ajaga võrreldes 14%, mis tulenes nii palgasurve kui ka mõningasest hõive kasvust (+4%). Toiduainetööstuse kasumlikkus kasvas võrreldes eelmise aastaga, kuid siiski jäi madalamaks nii koroonaeelsest ajast kui ka pikaajalisest keskmisest. 2023.

¹ Maaeluministeerium „Põllumajanduse, kalanduse, maaelu ja toiduainetööstuse ülevaade 2023“, 29.aprill 2024

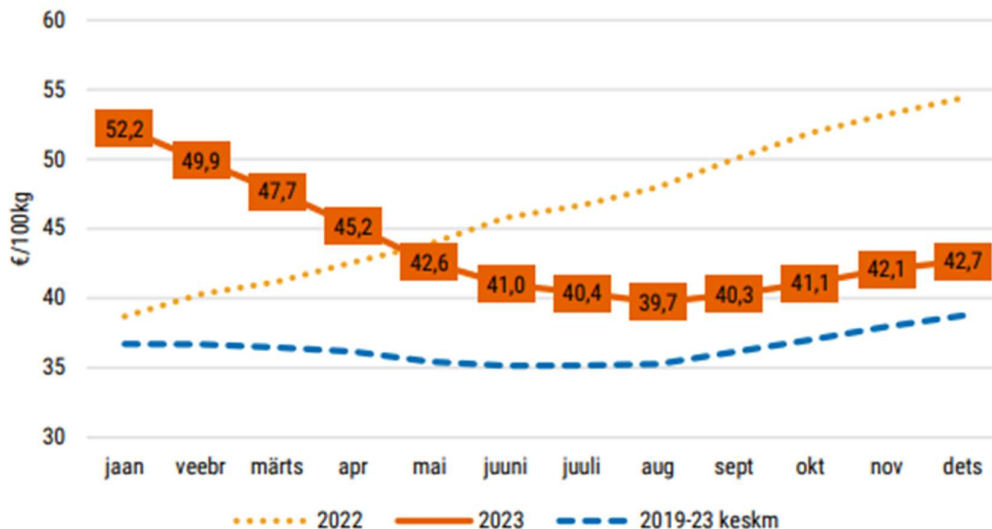
(eurodes)

aasta kogukasum oli 104,1 mln eurot, suurenedes aastases võrdluses enam kui kaks korda (+55,4 mln €) (töötlev tööstus -28%).

Eesti piimatööstus²

Lehmapiima tootmine maailmas kokku kasvas 2023. aastal esialgsete hinnangute kohaselt 0,9% võrra, kuid augustist alates jäi igakuine toodang aastatagusest väiksemaks. Olulisemate piimatooteid eksportivate riikide aastane piimatoodang tervikuna suurenes vaid 0,2% võrra.

Eesti piima kogutoodang kasvas 2023. aastal Eesti Statistikaameti esialgsetel andmetel 894 700 tonnini, kerkides aastaga 5,4% ehk 46 100 tonni võrra. Piimalehmade arv aasta keskmisena püsis eelmise aasta tasemel, kuid aasta esimese poole kerge tõus pöördus teises pooles languseks ja nii peeti aasta lõpu seisuga karjades aastatagusega võrreldes 400 piimalehma vähem (langus 0,5%). Piimalehmade keskmine produktiivsus tegi samal ajal tugeva tõusu, kerkides aastaga 4,6% ehk 463 kg võrra 10 608 kg-ni.

Toorpiima keskmine kokkuostuhind Eestis kuude lõikes 2022, 2023 ja aastate 2019–2023 keskmisena

Allikas: Statistikaamet

2022. aastal pidevalt ülespoole liikunud ja uusi rekordeid püstitanud piima keskmine kokkuostuhind hakkas piimatoodete hindade järsku langust järgides 2023. aasta alguses langema ja jõudis augustiks 27% võrra madalamale tasemele ehk 39,7 €/100kg. Turuolukorra paranedes pöördus piima kokkuostuhind septembris taas tõusule, kerkides detsembriks 7,4% võrra tasemele 42,7 €/100kg. 2023. aasta lõpu seisuga jäi piima kokkuostuhind aastatagusest rekordilisest hinnast 21,6% võrra madalamaks. 2023. aasta keskmiseks piimahinnaks kujunes 43,7 €/100kg, mis oli eelmise aasta keskmisest 5,8% madalam. Aasta jooksul kokku ostetud piima koguväärtuseks kujunes 375,4 mln eurot, mis oli aastatagusest 4,8 mln eurot ehk 1,3% rohkem.

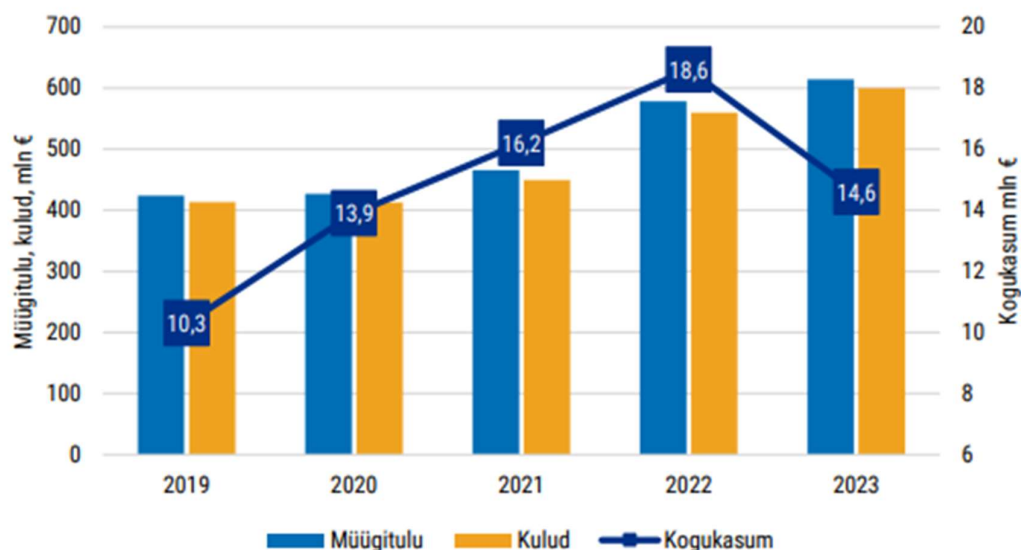
Eestis esmaostjate poolt 2023. aastal kokku ostetud toorpiimast 23,9% ehk 205 200 tonni veeti töötlemata kujul teistesse riikidesse ning võrdluses eelmise aasta kogusega jäi see 3% ehk 6300 tonni võrra väiksemaks. Eestisse töötlemiseks jäänud toorpiima ja Eestisse töötlemise eesmärgil imporditud toorpiima

² Maaeluministeerium „Põllumajanduse, kalanduse, maaelu ja toiduainetööstuse ülevaade 2023“, 29.aprill 2024

(eurodes)

kogus kokku küündis 665 200 tonnini, mis ületas aastatagust kogust 7,8% ehk 48 400 tonni võrra. Eestis töötlemiseks kasutada olnud toorpiimast (kogu Eestis kokku ostetud toorpiim + Eestisse imporditud toorpiim) moodustas toorpiimana eksport 23,6%. Ekspordist rohkem kasutati, esmasel hinnangul, toorpiima juustude ja kohupiima valmistamiseks (~ 28%) ning vähem, kuid siiski olulisel määral koore (~ 21%), või ja muude piimarasvatoodete (~ 13%) ning joogipiima (~ 10%) valmistamiseks.

Piimatööstuste jaoks oli 2023. aasta majanduslikult keeruline, sest kulud kasvasid tuludest rohkem. Aasta esimestel kuudel piima kokkuostuhinnast kiiremini langenud tootehindade mõjul kujunes I kvartali tulemuseks 0,5 mln euro suurune kahjum. Edasi tootehindade stabiliseerudes ja piima kokkuostuhinna languse jätkudes tööstuste olukord paranes ning aasta kokkuvõttes jõuti 14,6 mln euro suuruse kogukasumini, mis aastatagusest jäi siiski 21,3% võrra madalamaks. Müügitulu kasvas sealjuures 6,3% ehk 36,4 mln euro võrra 614,6 mln euron, samas kui kogukulud kasvasid 7,2% ehk 40,4 mln euro võrra 600 mln euron.

Piimatööstuste müügitulu, kulud, kogukasum Eestis 2019–2023

Allikas: Statistikaamet

Majanduse üldisest halvast seisust ja turuhindade langusest tulenevalt Eesti piima ja piimatoodete ekspordiväärtus aastatagusega võrreldes 2023. aastal veidi vähenes, kuid koguseliselt kasv jätkus. Statistikaameti esialgsetel andmetel viidi Eestist piima ja piimatooted välja 310 mln euro väärtuses, mis oli aastatagusest 7,8 mln eurot ehk 2,4% võrra vähem. Eesti päritolu piima ja piimatoodete eksport vähenes 8,1 mln euro ehk 2,6% võrra 300,7 mln euron. Enim panustasid ekspordi koguväärtusesse juustud (40%) ja toorpiim (28%). Koguseliselt kasvas Eesti päritolu piima ja piimatoodete eksport aastaga 0,1% võrra.

Riskid ja tsüklilisus

Ettevõtte peamiseks riskiteguriks on ebastabiilsus tooraine sisseostuhindades, kuna sisend- ja väljundhindade vahele jääb reeglina teatud ajaline nihe. Ettevõtte avatus vahetuskursside muutuste riskile on äärmiselt madal, kuna valdav osa tehinguid ja lepinguid vormistatakse eurodes. Ettevõtte avatus turu intressimääradele on keskmine, mille suurimaks mõjuriks on saneerimiskava pandiga tagatud kohustused, mida ettevõtte ei ole saanud saneerimiskava kinnitamise protsessi venimise tõttu täita ettenähtud tempos.

(eurodes)

Tänu laiapõhjalisele tooteportfellile ning valdavas enamuses piiratud realiseerimistähtajaga piimatoodete müügile on ettevõtte tegevus suhteliselt madala hooajalisusega. 2023. aasta kuukäibed varieeruvad maksimaalselt kuni $\pm 10\%$ ilma commodity müügita ja see kõikumine on tingitud mõne pikema säilega mahutoote hooajalisest suuremas koguses realiseerimisest, mitte ettevõtte põhilisest tootesegmendist ehk värskete piimatoodete müügist kodu- ja eksporditurgudel.

Ukraina-Vene sõda ja sotsiaalne vastutus

24. veebruaril 2022 alustas Venemaa laialdast sõjalist rünnakut Ukrainas. Selle tulemusena on Euroopa Liidu, Ameerika Ühendriikide, Suurbritannia ja teiste riikide poolt kehtestatud mitmeid sanktsioone Venemaale ja Valgevenele. Ettevõtte küll ei ekspordi oma toodangut eelnimetatud riikidesse, aga on suurimate mõjuritena kaardistanud seoseid sanktsioneeritud ja sõjalise piirkonnaga ning hinnanud tõenäolisi riskistsenaariume, mis võivad mõjutada tootmist, energiavarustust ja tarneahelaid. Sõjast tingituna on kasvanud ettevõtte kulutused eelkõige energiale, lisaks oleme pidanud arvesse võtma ja seeläbi ka tegema lisakulutusi energiavarustuse katkemise riski maandamiseks.

Ettevõtte juhtkond jätkab sõjategevuse potentsiaalse mõju jälgimist ja rakendab vajalikke meetmeid, et leevendada mistahes mõjusid.

Saneerimiskava

Harju Maakohus algatas 18.02.2016 määrusega Tere AS saneerimismenetluse. Saneerimiskavaga ümber kujundatud võlausaldajate nõuete summa oli 47,5 miljonit eurot, millest laenukohustused moodustasid 31,5 miljonit eurot.

Saneerimiskava kinnitati Harju Maakohtu määrusega 28.06.2019. Ettevõtet kohustati koheselt asuda saneerimiskava täitma. Veebruaris 2020. aastal tegi Tere AS saneerimiskava järgsed 1. aasta väljamaksed.

Tallinna Ringkonnakohus 17.04.2020 määrusega nõustus maakohtuga saneerimiskava kinnitamise osas, kuid Riigikohus oma 16.12.2020 määrusega otsustas maakohtu ja ringkonnakohtu määrused tühistada ning saata saneerimiskava kinnitamiseks tagasi maakohtusse. Riigikohus leidis, et kui osa saneerimiskava vastu hääletanud võlausaldajatest on loovutanud oma nõuded uutele võlausaldajatele, kes soovivad hääletada saneerimiskava poolt, siis ei ole vaja algatada uut saneerimismenetlust ega esitada uut saneerimiskava, vaid tuleb läbi viia uus hääletus.

Harju Maakohtu 16.02.2021 määrusega määrati võlausaldajatele uus tähtaeg hääletamiseks ning saneerimisnõustaja esitas 19.03.2021 maakohtule uue hääletusprotokolli, mille kohaselt kinnitasid võlausaldajad saneerimiskava.

21.06.2021 kinnitas Harju Maakohus Tere AS saneerimiskava teistkordselt ja kohustas koheselt asuma saneerimiskava täitma, mida Tere AS ka tegi, tasudes saneerimiskava järgsed 2. aasta väljamaksed.

05.11.2021 tühistas aga Tallinna Ringkonnakohus Harju Maakohtu määruse ja saatis saneerimiskava uuesti maakohtusse ülevaatamisele. Tallinna Ringkonnakohus heitis maakohtule ette mitmeid formaalseid ja menetluslikke puuduseid, mis tuleb maakohtul endal kõrvaldada.

(eurodes)

21.07.2023 kinnitas Harju Maakohus saneerimiskava kolmandat korda ning 2023. aastal tehti saneerimiskava järgsed 3. aasta väljamaksed. Harju Maakohtu määrusele esitasid määruskaebuse kaks võlausaldajat, kelle kaebused jättis Tallinna Ringkonnakohus 13.02.2024 määrusega rahuldamata ning Riigikohus otsustas 29.04.2024 mitte menetleda nende võlausaldajate määruskaebusi.

Tere AS saneerimiskava on seega alates 29.04.2024 kinnitatud ilma edasise vaidlustamise võimaluseta ning Tere AS juhtkond on seisukohal, et saneerimiskava täidetakse edaspidi nii nagu saneerimiskava ette näeb.

Investeeringud

Ettevõtte investeeris majandusaastal põhivarasse 0,69 miljonit eurot (2022: 1,33 miljonit eurot). Suurimad investeeringud olid seotud veepuhastusseadmetega ja tootmisliini juhtimiselektronika uuendusega.

2024. aastasse on planeeritud investeeringud erinevatesse tootmisetappidesse ja tugifunktsioonidesse.

Inimesed

2023. aasta keskmine töötajate arv oli 266 töötajat (2022: 284 töötajat) ning tööjõukulude kogusumma 5,97 miljonit eurot (2022: 6,10 miljonit eurot).

31. detsember 2023 seisuga oli ettevõttel 279 töötajat (31.12.2022: 287 töötajat).

Peamised finantsnäitajad

Näitaja	mõõtühik	2023	2022
Müügitulu	EUR '000	106 172	96 359
Müügitulu kasv	%	10,2%	20,3%
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja [käibevara / lühiajalised kohustused]		1,36	1,34
Äritegevuse EBITDA	EUR '000	4 949	2 005
Äritegevuse EBITDA marginaal [äritegevuse EBITDA / müügitulu]	%	4,7%	2,1%
EBITDA	EUR '000	4 722	1 703
[amortisatsiooni, intressi- ja maksueelne tegevuskasum]			
Puhaskasum (-kahjum)	EUR '000	502	-1 423
Varade tootlus (ROA)	%	0,7%	-1,9%
[puhaskasum (-kahjum) / keskmine varade maht]			
Omakapitali suhtarv [omakapital / varad]	%	34,7%	31,0%
Omakapitali tootlus (ROE)	%	2,1%	-6,0%
[puhaskasum (-kahjum) / keskmine omakapital]			

(eurodes)

Eesmärgid 2024. aastaks

Tere AS eesmärk on olla jätkuvalt tuntud innovatsiooniliider ja üllataja piimatoodete turul, lansseerides uusi tooteid ja tootekategooriaid.

Üheks eesmärgiks on kindlasti alustada väljatöötatud jätkusuutlikkuse strateegia elluviimisega ja koostada täpsem tegevuskava. Samuti meie väljatöötatud kliimastrateegia kooskõlastamine Science Based Targets eesmärkidega, mis omakorda haakub ka üha nõudlikumaks muutuvate eksportklientide ootustega.

Koroonakriis on muutnud inimeste käitumist, 2022. aasta veebruaris jätkas kriisi Venemaa-Ukraina sõda, mis omakorda mõjutavad meie tarneahelaid.

Tunneme jätkuvalt vastutust varustada koduturgu igapäevaseks tarbimiseks mõeldud kodumaist päritolu kvaliteetsete põhipiimatoodetega, pöörates samal ajal ka tähelepanu lisandväärtustoodetele – toote-segmentidele, millelt eeldatakse, et need on üha tervislikumad, puhtama koostisega ning et neid on mugav tarbida.

Kõige selle keskel peame oluliseks ka jätkuvalt investeerida robotiseerimisse ja digitaliseerimisse ning jätkame tööd pakendite keskkonnasõbralikumaks muutmisega.

Ülo Kivine
Juhatuse liige

(eurodes)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	6	18 694 591	19 379 244
Kinnisvarainvesteeringud		793 000	793 000
Immateriaalne põhivara	7	33 370 618	33 384 647
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetes	5	2 011 742	2 011 742
Põhivara kokku		54 869 951	55 568 633
Käibevara			
Varud	8	4 241 309	4 598 855
Nõuded ja ettemaksed	9	5 028 341	7 024 011
Raha ja raha ekvivalendid		6 476 768	7 415 298
Käibevara kokku		15 746 418	19 038 164
VARAD KOKKU		70 616 369	74 606 797
OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED			
Omakapital			
Aktiivkapital	10	5 112 932	5 112 932
Kohustuslik reservkapital		511 293	511 293
Põhivara ümberhindluse reserv		8 259 829	7 885 181
Jaotamata kasum		10 585 633	9 627 878
Omakapital kokku		24 469 687	23 137 284
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	11	2 075 771	2 293 540
Võlad ja ettemaksed	12	2 478 097	1 520 056
Saneerimiskava kohustused	14	30 030 950	33 416 142
Pikaajalised kohustused kokku		34 584 818	37 229 738
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	11	915 432	1 074 170
Võlad ja ettemaksed	12	6 937 556	8 315 526
Saneerimiskava kohustused	14	3 708 876	4 850 079
Lühiajalised kohustused kokku		11 561 864	14 239 775
Kohustused kokku		46 146 682	51 469 513
OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED KOKKU		70 616 369	74 606 797

Lisad lehekülgedel 18-52 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

(eurodes)

KOONDKASUMIARUANNE

	Lisa	2023	2022
Tulu kliendilepingutest	15	106 172 415	96 358 668
Müüdud toodangu kulu	16	-94 587 048	-87 523 136
Brutokasum		11 585 367	8 835 532
Turustuskulud	17	-8 285 953	-8 210 174
Üldhalduskulud	18	-1 282 202	-1 317 971
Muud äritulud ja -kulud		561 566	220 267
Ärikasum (-kahjum)		2 578 778	-472 346
Finantstulud	20	76 619	45 517
Finantskulud	20	-2 153 287	-996 631
Kasum (-kahjum) enne maksustamist		502 110	-1 423 460
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		502 110	-1 423 460
Muu koondkasum			
Materiaalse põhivara ümberhindlus	6	830 293	399 849
Aruandeaasta muu koondkasum kokku		830 293	399 849
ARUANDEAASTA KOONDKASUM (-KAHJUM)		1 332 403	-1 023 611

Lisad lehekülgedel 18-52 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

(eurodes)

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

	Aktiikapital	Kohustuslik reservkapital	Põhivara ümberrhindluse reserv	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31. detsember 2021	5 112 932	511 293	7 910 224	10 626 446	24 160 895
Aruandeaasta puhaskahjum	0	0	0	-1 423 460	-1 423 460
Muu koondkasum	0	0	399 849	0	399 849
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)	0	0	399 849	-1 423 060	-1 023 611
Põhivara ümberrhindluse reservi amortisatsioon	0	0	-424 892	424 892	0
Seisuga 31. detsember 2022	5 112 932	511 293	7 885 181	9 627 878	23 137 284
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	502 110	502 110
Muu koondkasum	0	0	830 293	0	830 293
Aruandeaasta koondkasum	0	0	830 293	502 110	1 332 403
Põhivara ümberrhindluse reservi amortisatsioon	0	0	-455 645	455 645	0
Seisuga 31. detsember 2023	5 112 932	511 293	8 259 829	10 585 633	24 469 687

Täiendav teave omakapitali kohta on esitatud lisas 10.

Lisad lehekülgedel 18-52 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

(eurodes)

RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Puhaskasum(-kahjum)		502 110	-1 423 460
<i>Korrigeerimised:</i>			
Materiaalse põhivara kulum, väärtuse langus	6	2 128 693	2 161 726
Immateriaalse vara amortisatsioon, väärtuse langus	7	14 029	14 029
Kasum/-kahjum põhivara müügist, mahakandmisest		-285 963	-917
Finantskulud		2 153 287	996 631
Finantstulud		-76 619	-45 517
Rahavood äritegevusest enne käibekapitali muutusi		4 435 537	1 702 492
Nõuete ja ettemaksete muutus		1 790 701	-1 693 557
Varude muutus		357 546	-1 205 104
Võlgade ja ettemaksete muutus	12,14	-6 205 470	2 944 060
Rahavood äritegevusest kokku		378 314	1 747 891
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara ost		-689 411	-69 592
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük		360 000	1 833
Saadud intressid		36 939	3 371
Muud rahavood investeerimistegevusest		0	2
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-292 472	-64 386
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	11	724 866	368 743
Laenude tagasimaksed	11	-174 809	-84 000
Rendikohustuste põhiosa tagasimaksed	11	-1 025 942	-1 084 021
Makstud intressid		-548 487	-79 352
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-1 024 372	-878 630
RAHAVOOD KOKKU		-938 530	804 875
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		7 415 298	6 610 423
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-938 530	804 875
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		6 476 768	7 415 298

Lisad lehekülgedel 18-52 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

(eurodes)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. Ettevõtte andmed

Tere AS raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2023 lõppenud aasta kohta on avaldamiseks heaks kiidetud 22. mai 2024 a. vastavalt juhatuse otsusele.

Ettevõtte on piiratud vastutusega äriühing, mis on asutatud ja mille asukoht on Eesti Vabariigis ning mille aktsiad ei ole avalikult kaubeldavad. Tere AS ainuaktsionäriks on AS Maag Grupp tütarettevõtte Nordic Milk OÜ.

Aruandeaasta lõpu seisuga on Tere AS-l on järgmised tütarettevõtted:

AS Meieri Transport	100 % tütarettevõtte	Eesti	transporditeenused
Estonian Dairy OÜ	100 % tütarettevõtte	Eesti	piimatoodete tootmine
Eesti Piimatööstus OÜ	100 % tütarettevõtte	Eesti	piimatoodete tootmine

Tere AS on piimatoodete ja -brändi arendusettevõtte. Ettevõtte põhitegevuseks on toorpiima ümbertöötlemine valmistoodanguks, toodangu turustamine nii sise- kui välisturgudel. Tootmisüksused asuvad Viljandis, Raua 6 ja Põlvas, Jaama 20.

2. Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele kohalduvad mõningad uued standardid ning standardite tõlgendused ja muudatused, kuid need ei avalda ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Uued jõustunud nõuded

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS rakendusjuhendi nr2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

(kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

Kuigi muudatused ei toonud kaasa muutusi arvestuspõhimõtetes endis, mõjutasid need finantsaruannetes avaldatud arvestuspõhimõtteid käsitlevat teavet. Muudatustega nõutakse oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist ja antakse ka juhiseid olulisuse rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel, aidates majandusüksusel anda kasulikku, majandusüksusele omast arvestuspõhimõtteid käsitlevat teavet, mida kasutajad vajavad muu finantsaruannetes sisalduva teabe mõistmiseks. Juhtkond vaatas arvestuspõhimõtteid läbi ja ajakohastas lisas 3 "Olulised arvestuspõhimõtted" avaldatud teavet kooskõlas muudatustega.

(eurodes)

Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

(kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Muudatuste rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju ettevõtte fiantsaruannetele, kuna muudatuste eesmärk on üksnes täpsustada arvestushinnangute ja arvestuspõhimõtete erinevused.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

(kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Muudatuste rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju ettevõtte finantsaruannetele.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja avaldatud standardite muutused

Järgmised uued ja muudetud standardid kohalduvad pärast 1. jaanuari 2024 algavatele aruandeperioodidele ja lubatud on varasem rakendamine. Ettevõtte ei ole ühtki neist uutest ja muudetud standarditest ennetähtaegselt kasutusele võtnud ja tema hinnangul ei avalda need jõustudes ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

- „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (IAS 1 muudatused);
- „Eritingimustega pikaajalised kohustised“ (IAS 1 muudatused);
- „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ (IAS 7 ja IFRS 7 muudatused);
- „Rendikohustis müügi-tagasirenditehingutes“ (IFRS 16 muudatused);
- „Vahetatavuse puudumine“ (IAS 21 muudatused).

3. Olulised arvestuspõhimõtted

Koostamise alus

Tere AS ei esita konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tulenevalt raamatupidamise seaduse § 29 lg 5, kuna kõik ettevõtte osad kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi, mis on kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud majandusaasta aruannet. Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu (International Accounting Standards Board, IASB) poolt välja antud rahvusvaheliste finantsaruandluse

(eurodes)

standarditele nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (*International Financial Reporting Standards, IFRS as adopted by EU*).

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud järgnevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on ettevõtte arvestusvaluuta, ja kõik arvud on ümardatud lähima euron, kui ei ole märgitud teisiti.

Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest

Ettevõtte on finantsaruannete koostamisel rakendanud järgmisi olulisi arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid:

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku elueaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamiseks seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Maad ja ehitisi kajastatakse ümberhindluse meetodil: maad ja ehitised kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist ümberhinnatud väärtuses, mis on vara õiglane väärtus ümberhindamise kuupäeval miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Hindamised viiakse läbi sõltumatute ekspertide poolt, kui on teada, et vara väärtus on oluliselt muutunud. Varasem akumulieeritud kulum elimineeritakse ümberhindluse kuupäeval ning varaobjekti senine soetusmaksumus asendatakse tema õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval.

Maa ja ehitiste bilansilise jääkväärtuse suurenemine ümberhindluse tulemusena kajastatakse läbi koondkasumi ja akumulieeritakse omakapitali kirjel „Ümberhindluse reserv“. Selliste varaobjektide, mida on varem alla hinnatud läbi kasumiaruande, väärtuse suurenemine kajastatakse läbi kasumiaruande. Varaobjekti väärtuse langus kajastatakse läbi muu koondkasumiaruande sama objekti akumulieerunud ümberhindluse reservi ulatuses. Ülejäänud summa kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Igal aastal kantakse varaobjektide esialgsete soetusmaksumuste ja ümberhinnatud väärtuste vahest tulenev kulumine erinevus „Ümberhindluse reservist“ „Jaotamata kasumi“ reale.

Muud materiaalsed põhivarad kajastatakse finantsseisundi aruandes nende soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab ka eeldatavaid demonteerimise, eemaldamise ja asukoha taastamise kulutusi, milleks ettevõttel tekib kohustus vara paigaldamisel ja kasutamisel. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused kajastatakse põhivarana juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab tulevikus varaobjektiga seotud majanduslikku kasu ning kui varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Lõpetamata ehitusobjekte, mida ehitatakse tootmis-, rendi- või haldustegevuse eesmärgil, kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud vara väärtuse langused. Selle vara amortisatsiooni arvestus algab siis, kui vara on kavandatud kasutuseks valmis.

(eurodes)

Maad ja pooleliolevaid ehitisi ei amortiseerita. Kulumit arvestatakse lineaarselt vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

• Ehitised ja rajatised	5 – 33 aastat
• Seadmed	2 – 20 aastat
• Sõidukid	3 – 10 aastat
• Muu inventar, tööriistad	2 – 5 aastat

Amortiseerimist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav juhtkonna poolt plaanitud eesmärgiks ning lõpetatakse, kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkväärtust, vara lõplikul kasutusest eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel “müügiootel põhivaraks”. Kui materiaalse põhivara objekt koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga komponentidest, võetakse need komponendid arvele iseseisvate põhivaraobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivarasid arvestatakse kogumitena. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja varadele määratud lõppväärtuste põhjendatust.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse finantsseisundi aruandes algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid. Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid õiglasel väärtusel, mis baseerub sõltumatu hindaja poolt määratud turuhinnal, tuginedes hiljuti toimunud tehingute hindadele sarnaste objektide osas (korregeerides hinnangut erinevuste suhtes), või kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes eraldi kirjel “Muud ärikulud”/“Muud äritulud”. Õiglase väärtuse meetodil kajastatavatelt kinnisvarainvesteeringutelt ei arvestata amortisatsiooni.

Immateriaalsed varad

Eraldi omandatud immateriaalseid varasid kajastatakse esmasel kajastamisel soetusmaksumuses. Äriühenduses omandatud immateriaalsete varade soetusmaksumuseks on nende õiglane väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Pärast esmast kajastamist mõõdetakse immateriaalseid varasid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja akumulieeritud kahjumid vara väärtuse langusest, kui on. Majandusüksusesiselt loodud immateriaalseid varasid, välja arvatud kapitaliseeritud arendusväljaminekuid, ei kapitaliseerita ja kulutused kajastatakse kasumiaruandes kulutuste tegemise aastal.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Tarkvarale ja litsentsidele on kasulikuks elueaks arvestatud kuni 5 aastat. Piiramatu kasuliku elueaga immateriaalset vara ei amortiseerita, kuid iga-aastaselt kontrollitakse vara väärtuse langust kas üksiku vara või raha teeniva üksuse tasandil. Piiramatu eluea hinnang vaadatakse üle igal aastal, et määrata kindlaks, kas piiramatu eluiga on jätkuvalt toetav. Kui mitte, siis muudetakse kasulik eluiga edasiulatavalt piiramatust piiratuks.

Mitte-finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtte hindab igal aruandekuupäeval, kas midagi viitab sellele, et vara väärtus võib olla langenud. Kui sellele viitav asjaolu eksisteerib, või kui on vaja viia läbi iga-aastane vara väärtuse languse kontrollimine, hindab ettevõtte vara kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on kahest järgmisest suurem: vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused, või kasutusväärtus ning see määratakse kindlaks üksiku vara kohta, välja arvatud juhtudel, kui sellest varast ei tulene muudest varadest või vararühmadest suhteliselt sõltumatuid raha laekumisi. Kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline

(eurodes)

maksumus ületab kaetavat väärtust, on vara väärtus langenud, ning vara hinnatakse alla kaetavale väärtusele. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nüüdisväärtusele, kasutades maksueelset diskontomäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja varale iseloomulikele riskidele. Selleks, et määrata kindlaks õiglast väärtust, millest on maha arvatud müügikulutused, võetakse arvesse hiljutisi turutehinguid.

Kahjumid jätkuvate tegevusvaldkondade väärtuse langusest, sealhulgas varude väärtuse langus, kajastatakse kasumiaruandes kululiigi all, mis vastab vara funktsioonile, mille väärtus on langenud, välja arvatud varem ümberhinnatud põhivara puhul, mille ümberhindlus on kantud muu koondkasumi alla. Sellisel juhul kajastatakse ka väärtuse langus muu koondkasumi all varasema ümberhindluse summa ulatuses.

Varade, välja arvatud firmaväärtuse, puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas esineb viiteid sellele, et varem kajastatud kahjum väärtuse langusest ei pruugi enam eksisteerida või võib olla vähenenud. Kui selline viide on olemas, hindab ettevõtte vara või raha teeniva üksuse kaetavat väärtust. Varem kajastatud kahjum väärtuse langusest tühistatakse üksnes juhul, kui pärast väärtuse langusest tuleneva kahjumi viimast kajastamist on muutunud eeldused, mida kasutati vara kaetava väärtuse kindlaks määramisel. Tühistamine on piiratud nii, et vara bilansiline maksumus ei tohi ületada vara kaetavat väärtust ja ei tohi ületada bilansilist maksumust, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Selline tühistamine kajastatakse kasumiaruandes, kui vara ei ole kajastatud ümberhinnatud summas, millisel juhul käsitletakse tühistamist ümberhindluse suurenemisena.

Firmaväärtuse väärtuse langust kontrollitakse igal aastal (majandusaasta lõpus) ja siis, kui asjaolud viitavad sellele, et finantsseisundi aruandes kajastatud väärtus võib olla langenud. Firmaväärtuse väärtuse langus määratakse kindlaks hinnates kaetavat väärtust iga raha teeniva üksuse puhul, mis on firmaväärtusega seotud. Kui raha teeniva üksuse kaetav väärtus on väiksem, kui bilansiline maksumus, kajastatakse kahjum väärtuse langusest. Firmaväärtusega seotud kahjumeid väärtuse langusest ei saa tulevastel perioodidel tühistada.

Varud

Varusid mõõdetakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude allahindlust nende neto realiseerimisväärtuseni kajastatakse aruandeperioodi kuludes kasumiaruande real "Müüdud toodangu kulu". *Commodity* tooted (lõssipulber ja või) kajastatakse esmasel arvelevõtmisel soetusmaksumuses ning edaspidi mõõdetakse vastavaid varusid neto realiseerimisväärtuses, lähtuvalt lähiregiooni turuhindadest.

Varude soetusmaksumus koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad otseselt toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjalide maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tootmistööliste palgad).

Neto realiseerimisväärtus on tavapärases äritegevuses kasutatav hinnanguline müügihind, millest on maha arvatud toote lõpetamiseks ja müügi teostamiseks vajalikud hinnangulised kulutused. Varude kuluks kandmisel kasutatakse olenevalt varude tüübist kas standardhinna või kaalutud keskmise soetushinna meetodit.

(eurodes)

Finantsinstrumendid

Finantsvarad ja –kohustused kajastatakse finantsseisundi aruandes hetkel kui ettevõttest saab lepinguline osapool instrumendi sätete kohaselt.

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad järgmiselt:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande;
- finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande;
- finantsvarad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelil finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui ettevõtte annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Regulaarsed finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse tehingupäeval, kuupäeval, mil ettevõtte kohustub vara ostma või müüma. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui finantsvarade rahavoogude saamise õigus on lõppenud või on üle antud ja ettevõtte on üle andnud olulisel määral kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved.

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumentid, sh nõuded ostjate vastu

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub ettevõtte ärimudelil finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes.

Ettevõtte jagab nõudeid ostjate vastu kahte portfelli lähtuvalt antud portfelli ärimudelil:

- Nõuded ostjate vastu, mis tulenevad kliendilepingutest ning mille ärimudeli eesmärgiks on koguda lepingulisi rahavooge. Antud nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.
- Nõuded ostjate vastu, mis tulenevad kliendilepingutest ning mille ärimudeli eesmärgiks on nõuete müük. Antud nõudeid kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Nõuete müük toimub peamiselt läbi faktooringulepingute. Kehtivate faktooringulepingute raames kajastab ettevõtte finantsseisundi aruandes ainult seda osa nõuetest, mis ei ole faktooringulepingu alusel faktoooritud. Antud nõudeid kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Arvestades, et antud nõuete osas tagasimaksed toimuvad ligikaudu 2-3 kuu jooksul, siis ei oma raha ajaväärtus nõuete õiglasele väärtusele olulist mõju.

Ettevõtte klassifitseerib kõiki teisi võlainstrumente (sh antud laenud ja muud nõuded) korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

(eurodes)

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja ekvivalendid on lühiajalised likviidsed investeeringud, mida on võimalik kiiresti konverteerida rahaks ja mille turuväärtuse muutumise risk on ebaoluline, sh raha, pangakontod, lühiajalised hoiused tähtajaga kuni kolm kuud. Rahavoogude aruande eesmärgil koosnevad raha ja raha ekvivalendid eespool määratletud rahast ja lühiajalistest hoiustest, ilma kasutusele võetud arvelduslaenu deta.

Ettevõtte kajastab finantsseisundi aruandes raha ja raha ekvivalentide all kontsernikonto netosaldot ehk ettevõtte poolt kontsernikontole kantud vabasid vahendeid.

Finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtte hindab igal aruandekuupäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara või finantsvarade rühma väärtus on langenud.

Kui esineb objektiivseid tõendeid, mis viitavad sellele, et vara väärtus on langenud, mõõdetakse kahjumi suurust vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse (jättes välja tulevased eeldatavad krediidikahjumid, mis ei ole veel aset leidnud) vahelise erinevusena. Hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus diskonteeritakse finantsvara esialgse efektiivse intressimäära alusel. Kui laenul on muutuv intressimäär, siis diskontomäär vara väärtuse langusest tuleneva mis tahes kahjumi mõõtmiseks on hetkel kehtiv efektiivne intressimäär.

Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjumi suurus kajastatakse kasumiaruandes. Intressitulu tekkimine jätkub vähendatud bilansiliselt jääkmaksumuselt ning tekkimisele rakendatakse intressimäära, mida kasutati tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi mõõtmisel. Intressitulu kajastatakse finantstulu osana kasumiaruandes. Laenud koos nendega seotud allahindlusega kantakse maha, kui tulevasel tagasivõitmisel ei ole realistlikku perspektiivi ning kogu tagatis on realiseeritud või ettevõttele üle antud. Kui väärtuse langusest tuleneva hinnangulise kahjumi summa hilisemal aastal suureneb või väheneb sündmuse tõttu, mis leiab aset pärast väärtuse languse kajastamist, suurendatakse või vähendatakse varem kajastatud väärtuse langusest tulenevat kahjumit allahindluse konto korrigeerimise kaudu. Kui mahakantud vara hiljem laekub, krediteeritakse saadud summa kasumiaruandes finantskulu all.

Ettevõtte hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate võlainstrumentide eeldatavat krediidikahjumit mineviku ja tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud. Ettevõtte raha ja raha ekvivalendid on kõrge krediidireitinguga pankades ning tulenevalt sellest ei ole tegemist kõrgendatud riskiga instrumendiga, seetõttu kajastatakse raha ja raha ekvivalentide puhul 12 kuu oodatav krediidikahjum. Kui krediidirisk tõuseb, siis kajastatakse eluea eeldatav krediidikahjum.

Nõuetele ostjate vastu, kus puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab ettevõtte IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Ettevõtte kasutab allahindluse maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

Finantskohustused

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglases väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes

(eurodes)

intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes. Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Kõiki finantskohustusi kajastatakse algselt õiglasest väärtuses, millest on maha arvestatud tehingukulud. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruandes tasumisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Pärast esmast kajastamist mõõdetakse finantskohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Igasugune erinevus laekunud summade (miinus tehingukulud) ja saadavate laenumaksete vahel kajastatakse kasumiaruandes.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg saabub vähem kui 12 kuu jooksul pärast bilansikuupäeva või kui ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingutes sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse sellest tuleneva kohustuse täitmisel, tühistamisel või aegumisel. Kui olemasolev finantskohustus asendatakse sama laenuandja poolt muu kohustusega, millel on oluliselt erinevad tingimused, või kui muudetakse oluliselt olemasoleva kohustuse tingimusi, käsitletakse vastavat asendamist või muutmist esialgse kohustuse kajastamise lõpetamisega ja uue kohustuse kajastamisega, ning vastavate bilansiliste maksumuste vaheline erinevus kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsinstrumentide saldeerimine

Finantsvarad ja finantskohustused saldeeritakse ning netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes siis ja üksnes siis, kui on olemas kehtivalt jõustatav õigus kajastatud summade saldeerimiseks ning on olemas tasaarveldamise kavatsus või kavatsus realiseerida varad ja arveldada kohustused samaaegselt.

Müügitulu kajastamine

Müügitulu on tulu, mis tekib kliendilepingutest ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida ettevõtte on õigus saada lubatud kaupade ja teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Ettevõtte kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile, lähtudes tarneklauslitest. Sellega loetakse teostamiskohustus täidetuks.

Ettevõtte puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri ettevõtte tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas. Ettevõtte on kliendilepinguid, milles on teatud tingimustel kokku lepitud kauba tagastusõigus. Seoses piimatoodete lühikese realiseerimisajaga on kaubatagastused kajastatud käibevähendusena samas majandusaastas, kui tulu kliendilepingutest.

Kliendilepingutest tulenevad allahindlused on kajastatud müügikäibe vähendusena. Müügiedenduskulud kajastatakse käibevähendusena kui ei ole täpselt identifitseeritav millist toodet või teenust kliendi käest osteti.

(eurodes)

Tulumaks

Tulumaksuseaduse kohaselt ei ole Eesti äriühingud kohustatud maksma tulumaksu mitte kasumilt, vaid makstavatelt dividendidelt. Üldine tulumaksumäär on 20/80 väljamakstavalt netodividendilt. Ettevõtte saavad kasutada kolme eelneva aasta keskmise makstud dividendi ulatuses soodusmaksumäära 14/86 ning seda ületavale makstavale dividendide osale rakendub maksumäär 20/80. 14/86 soodusmaksumäära saab kasutada viimase kolme aasta keskmise väljamakstud dividendi summa ulatuses. Kuna tulumaksu makstakse mitte kasumilt, vaid dividendidelt, pole ajutisi erinevusi maksubaaside ning edasilükkunud tulumaksu varade ja kohustusi tekitavate varade ja kohustuste bilansiliste jääkmaksumuste vahel.

Makstavatelt dividendidelt tasumisele kuuluvat tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes kuluna dividendide väljamaksmise kuulutamise hetkel.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneb vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, lisas 24.

Rendiarvestuse põhimõtted

Lepingu sõlmimisel hindab ettevõtte, kas leping on rendileping või kas leping sisaldab endas renti. Leping on rendileping (või sisaldab endas renti), kui leping annab õiguse kontrollida ja kasutada kindlaksmääratud vara teatud aja jooksul tasu eest.

Ettevõtte rentnikuna

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab ettevõtte lepingus sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Rendid kajastatakse kasutusõiguse varana põhivarade ning rendikohustusena võlakohustuste hulgas rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustuse algsummast. Rendikohustuse algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused. Rendimakse jaotatakse rendikohustuse põhiosa tagasimakseteks ja finantskuluks (intressikulu). Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarselt rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus ettevõttele rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et ettevõtte plaanib kasutada vara väljaostuoptsiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate ettevõtte poolt omatavate materiaalse põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustuse teatud ümberhindamistel.

Rendikohustust mõõdetakse finantsseisundi aruandes algselt rendimaksete nüüdiseväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks. Rendimaksed diskonteeritakse, kasutades rendi sisemist intressimäära või rentniku alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne intressimäär on intressimäär, mida ettevõtte peaks maksma kui ta finantseeriks sarnase vara kasutusõiguse ostmist laenuga.

Rendikohustust mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui ettevõtte muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara

(eurodes)

väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustust ümber kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed).

Kui rendikohustust hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustuse muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Lühiajalisi rente ja väheväärtusliku vara rente kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt koondkasumiaruandes kuluna.

Eraldised

Eraldised kajastatakse siis, kui ettevõtte on möödunud sündmuse tagajärjel eksisteeriv kohustus (juriidiline või hüpoteetiline) ja on tõenäoline, et majanduslikku kasu sisaldavate ressursside väljavool on vajalik kohustuse täitmiseks ning kohustuse suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kui ettevõtte prognoosib eraldise osalist või täielikku hüvitamist, näiteks kindlustuslepingu alusel, kajastatakse hüvitamine eraldi varana, kuid üksnes siis, kui hüvitamine on praktiliselt kindel. Eraldisega seotud kulu esitatakse kasumiaruandes ilma hüvituseta.

Kui raha ajaväärtuse mõju on oluline, diskonteeritakse eraldisi, kasutades kehtivat maksueelset määra, mis peegeldab vajaduse korral kohustusele isemast riski. Diskonteerimise kasutamise korral kajastatakse eraldise suurenemine aja möödumise tõttu finantskuluna.

Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapooled on aktsionärid, töötajad, juhtkonna liikmed, nende lähisugulased ja äriühingud, kes otseselt või kaudselt, mitme vahendaja kaudu, kontrollivad aruandekohustuslast või on aruandekohustuslase kontrolli all eeldusel, et nimetatud suhe annab ühele poolele õiguse kontrollida või avaldada olulist mõju teisele poolele finants- ja tegevusotsuste langetamisel.

Info seotud osapoolte vaheliste nõuete/kohustuste ja tulude/kulude kohta on esitatud lisas 23.

Bilansipäeva järgsed sündmused

Olulisi asjaolusid, mis mõjutavad varade ja kohustuste hindamist ning ilmnevad bilansipäeva ja finantsseisundi aruannete koostamise kuupäeva vahel ning on seotud aruandeperioodil või varem toimunud tehingutega, kajastatakse raamatupidamisaruannetes.

Hilisemaid sündmusi, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, ent millel on oluline mõju järgmisele majandusaastale, avalikustatakse aastaaruande lisades.

(eurodes)

4. Kriitilise tähtsusega raamatupidamisotsused, peamised ebakindluse allikad ja finantsriskid

Juhtkonna otsused ja hinnangud

Ettevõtte finantsaruannete koostamine nõuab juhtkonnalt otsuste, eelduste ja prognooside tegemist ning hinnangute andmist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustuste summasid, ning tingimuslike kohustuste avaldamist aruandeperioodi lõpu seisuga. Nende eelduste, prognooside ja hinnangutega seotud ebakindlus võib siiski kaasa tuua tulemusi, mis nõuavad mõjutatud vara või kohustuse bilansilise maksumuse olulisi korrigeerimisi tulevastel perioodidel.

Juhtkonna otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt läbi vaadatud ja nende aluseks on ajaloolised kogemused ja muud tegurid, sealhulgas tulevikus toimuvate sündmuste prognoosid, mida hetkeolukorras mõistlikuks loetakse.

Olemasolevad asjaolud ja prognoosid tulevaste arengute kohta võivad aga muutuda turu muutuste või väljaspool ettevõtte kontrolli aset leidvate asjaolude tõttu, seetõttu hinnanguid ja nende aluseks olevaid prognoose vaadatakse läbi jooksvalt. Raamatupidamise kohta antud hinnanguid kajastatakse perioodil, mil hinnangut korrigeeritakse, kui korrigeerimine puudutab üksnes vastavat perioodi, või korrigeerimise perioodil ja tulevastel perioodidel, kui korrigeerimine puudutab nii jooksvat perioodi kui ka tulevase perioodi.

Juhtkonnalt suuremat hoolikust nõudvad või keerukamad valdkonnad või valdkonnad, kus eeldustel ja hinnangutel on finantsseisundi aruannete seisukohast märkimisväärne tähtsus, on:

Firmaväärtuse langus

Ettevõtte kontrollib firmaväärtuse langust vähemalt kord aastas. Selleks hinnatakse nende raha genereerivate üksuste kasutusväärtust, millele firmaväärtus on jagatud. Kasutusväärtuse kindlaksmääramiseks peab juhtkond andma hinnangu raha genereeriva üksuse eeldatavatele tulevastele rahavoogudele ning valima kohase diskontomäära nende rahavoogude nüüdiseväärtuse arvutamiseks. Firmaväärtuse bilansiline maksumus 31.12.2023 seisuga oli 33,14 miljonit eurot (31.12.2022: 33,14 miljonit eurot). Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 firmaväärtuse allahindlusvajadust ei tuvastatud. Üksikasjalikumalt käsitletakse firmaväärtust lisas 7.

Materiaalse põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on andnud hinnangu materiaalse põhivara ning immateriaalse põhivara kasulikule elueale võttes aluseks äritegevuse mahu, vastava ala kogemused ja tulevikuväljavaated. Lisas 3 on avalikustatud juhtkonna hinnang ettevõtte materiaalse põhivara ning immateriaalse põhivara kasulikele eluigadele. Kui materiaalse ja immateriaalse põhivarade eluead oleksid 10% pikemad, siis aruandeaasta amortisatsioonikulu oleks 194 773 euro võrra väiksem (2022. aastal 197 776 euro võrra väiksem). Kui aga 10% lühemad, siis amortisatsioonikulu oleks 237 842 euro võrra suurem (2022. aastal 241 509 euro võrra suurem).

Maa ja ehitiste õiglase väärtuse määramine

Materiaalse põhivara hulka kuuluvat maad- ja ehitisi kajastab ettevõtte ümberhindluse meetodil. Selleks hindab ettevõtte juhtkond regulaarselt, kas ümberhinnatud põhivarade õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Ümberhinnatud põhivarade õiglase väärtuse määramisel tugineb juhtkond eksperthinnangutele.

Aruandeaasta lõpus läbi viidud hindamise tulemusena suurenes maa ja ehitiste väärtus 0,83 miljoni euro võrra, mis kajastati läbi muu koondkasumi. Ümberhindluse meetodil kajastatud maade ja ehitiste bilansiline

(eurodes)

jääkväärtus seisuga 31.12.2023 oli 14,3 miljonit eurot (31.12.2022: 14,3 miljonit eurot). Detailsem informatsioon on avalikustatud lisas 6.

Ettevõtte mõjutavad alltoodud riskid.

Tururisk

Ettevõtte põhilise osa müügitulust moodustab omatoodete müük Eesti turul. Mahutoodete peamiseks ekspordipiirkonnaks on Euroopa, kuid tooteid turustatakse ka mujal maailmas. Ettevõtte äritegevuse tulemit mõjutavad valitsev piimandusturu olukord, turuhindade tase, arengu- ja uurimiskulude maht, tootmiskulude tase, suhted piimatootjate ja suurl klientidega. Ettevõtte tootmiskulude tasemele avaldab kõige suuremat mõju toorpiima kokkuostuhind ja selle kõikumine ning globaalne majanduskeskkond. Seoses Euroopas toimuva rohepöördega on toimunud väga järsud hinnatõusud energeetika sektoris ja seetõttu on hakanud ettevõtte äritegevuse tulemit varasemast tunduvalt rohkem mõjutama ka energia turuhinnad.

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi tulevaste rahavoogude õiglane väärtus kõigub muutuste tõttu turuhindades. Turuhinnad hõlmavad järgmisi riskiliike: intressimäära risk, valuutarisk, tooraine hinna risk. Finantsinstrumendid, mida mõjutab tururisk, hõlmavad laene ja hoiuseid.

Poliitilised ja rahvusvahelised riskid

Ettevõtte on avatud ekspordiga seotud riskidele. Ettevõtte äritegevust ja finantstulemusi mõjutavad alltoodud rahvusvahelised riskid:

- välisriikide majanduslik ja poliitiline ebastabiilsus;
- konfiskeerimine ja lepingute olematuks tunnistamine, mis on tingitud sõjast, terrorismist, rahvarahutustest;
- piirangud välisvaluuta ringluses, sanktsioonid, maksundust, kaubandust ja investeringuid mõjutavate seaduste ja määruste vastuvõtmine ja muutmine.

Ettevõtte ei saa tagada, et ei jää ebasoodsate rahvusvaheliste arengute objektiks oma ekspordi tegevuse suhtes või on piisavalt kindlustatud võimalike kahjude tekkimise eest selliste riskide puhul.

Maailma riikides kehtivad regulatsioonid

Ettevõtte äritegevus on maailma riikide ja omavalitsuste seaduste ja määruste objektiks. Vaatamata sellele, et ettevõtte omab mitmeid rahvusvahelise tähtsusega sertifikaate, mis kehtivad teatud piirkondades või kindlatel rahvusvahelistel turgudel, võib ettevõtte suutlikkus müüa toodangut vastavates riikides olla kahjustatud kohalike seaduste muutmise tõttu.

Kehtivate seaduste ja määruste muutus või uute regulatsioonide vastu võtmine võivad kahjustada ettevõtte äritegevust, majandus- ja finantstulemusi. Ettevõtte ei saa ennustada, millisel määral tema tulevased rahavood ja kasumid võivad olla mõjutatud uute kohustuslike õigusnormide poolt.

Tooraine hinnarisk

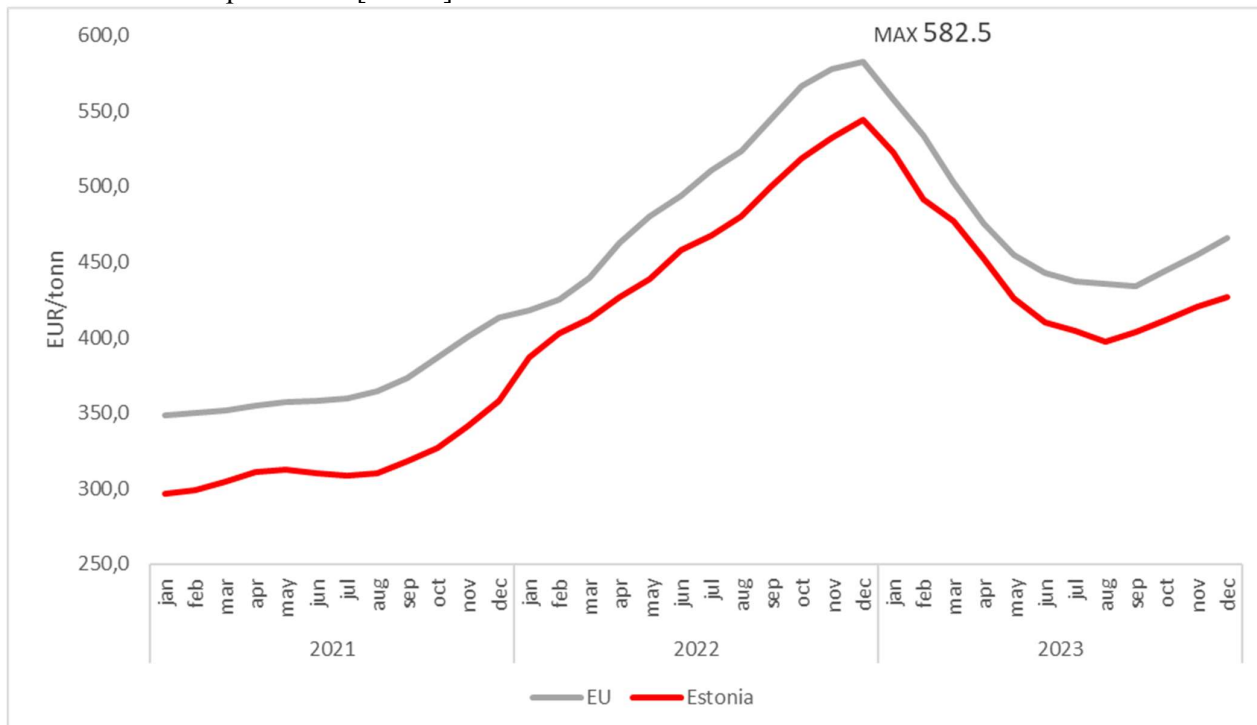
Euroopa ja maailma piimanduses toimuv mõjutab otseselt ka Eesti piimandussektorit, millest suurimat mõju omab tooraine hindade kõikumine. Viimaste aastate jooksul on olnud ettevõtte peamiseks riskiteguriks ebastabiilsus tooraine sisseostuhindades, kuna sisend- ja väljundhindade vahel on piisav ajaline inerts. Alates 2021. aasta neljandast kvartalist hakkas toorpiima keskmine hind jõuliselt tõusma, saavutas väga järsu tõusunurga 2022. aasta teisest kvartalist ja jõudis tippu 2022. aasta detsembrikuuks. 2023. aasta esimesel poolel toorpiima hind langes, saavutades madalaima punkti septembris, kuid jäädes siiski kõrgemale tasemele võrreldes 2021. aasta tasemega. 2023. aasta IV kvartalis hakkas toorpiima hind taas tõusma, mis jätkus ka 2024. aasta I kvartalis.

(eurodes)

Kolme viimase aasta toorpiima hindu illustreeriv graafik tugineb andmetel, mis on leitav internetileheküljelt:

https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/overviews/market-observatories/milk_en

EU keskmine toorpiimahind [€/tonn]

Ettevõtte põhitegevus nõuab pidevat varustatust piimaga ja seetõttu ka piimatootjatelt toorpiima ostmist/kogumist. Viimastel aastatel on kontsern, kuhu ettevõtte kuulub, keskendunud enam oma tootmisüksuste vahetus läheduses paiknevatest farmidest piima varumisele, et vähendada logistilisi kulusid ning kindlustada kvaliteetsem ja operatiivsem tarneahel.

Tulenevalt suurl klientidega sõlmitud müügilepingutest on ettevõttel võimalik tooraine hinnatõuse müügihindadesse edasi viia teatud ajalise inertsiga, mis järsu sisendhinna tõusu puhul võib kaasa tuua ajutise paarikuulise kasumlikkuse languse. Kui aga toorme hind tõuseb 24 kuud järjest, on kasumlikkuse tagamine tõsine väljakutse.

Ettevõtte hinnangul, kui kõik muud muutujad on konstantsed, on tooraine hinna muutuse mõju ettevõtte maksueelsele kasumile järgmine: tooraine hinna suurenemine 10% võrra toob kaasa brutokasumi aastase vähenemise 6,59 miljonit euro võrra. Mõju on arvestatud vastavalt aasta keskmistele.

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumendi õiglase väärtus või tulevased rahavood kõiguvad turu intressimäärade muutuste tõttu. Ettevõtte avatus turu intressimäärade muutuste riskile on eelkõige seotud ettevõtte muutuva intressimääraga lühi- ja pikaajaliste võlakohustustega. Ettevõtte intressirisk piirdub Euribor'i kõikumisega.

(eurodes)

Ettevõtte intressiriskile avatud finantsinstrumendid on alljärgnevad:

Seisuga 31.12.2023	Tähtaeg alla 1 aasta	Tähtaeg 1-5 aastat	Tähtaeg üle 5 aasta	Kokku
<i>Fikseeritud intressimäär</i>				
Intressikandvad laenukohustused	188 026	166 971	0	354 997
<i>Ujuv intressimäär</i>				
Intressikandvad laenukohustused	727 406	1 908 800	0	2 636 206
Intressikandvad saneerimiskava kohustused	1 000 000	15 244 704	10 622 352	26 867 056
Kokku	1 915 432	17 320 475	10 622 352	29 858 259

Seisuga 31.12.2022	Tähtaeg alla 1 aasta	Tähtaeg 1-5 aastat	Tähtaeg üle 5 aasta	Kokku
<i>Fikseeritud intressimäär</i>				
Intressikandvad laenukohustused	334 657	334 769	0	669 426
<i>Ujuv intressimäär</i>				
Intressikandvad laenukohustused	739 513	1 958 771	0	2 698 284
Intressikandvad saneerimiskava kohustused	1 050 000	11 433 528	15 933 528	28 417 056
Kokku	2 124 170	13 727 068	15 933 528	31 784 766

2023. aastal jätkas 6 kuu Euribor tugevat tõusu kasvades aasta alguse tasemelt 2,732% tasemele 3,861% aasta lõpus. 2023. aasta oktoobris 4,143%lise maksimumi saavutanud 6 kuu Euribor on sealt alates aeglaselt tempos langema hakanud ning on 2024. aasta alguses jätkuvalt tasapisi langenud.

Ettevõtte hinnangul, kui kõik muud muutujad on konstantsed, muudaks ujuva intressimääraga laenude ja krediitide intressimäära muutus ühe protsendipunkti võrra ettevõtte 2023. aasta maksueelset kasumit 308 212 eurot (2022: 305 335 eurot).

Ettevõtte ei kasuta riskimaandamisinstrumente intressimäärade kõikumisest tuleneva riski maandamiseks. Laenukohustuste vähenemise tõttu väheneb ka ettevõtte avatus Euribor'i tõusust tekkiva riski osas. Keskmisi laenuintresse on käsitletud lisas 11.

Müügilepingutega seotud kontsentratsiooni risk

Ettevõtte äritegevus sõltub klientidega sõlmitud lepingutest tootesortimendi ja rakendatavate boonuste osas. Toote sortimendist eemaldamine mõne suurima jaeketi poolt võib oluliselt mõjutada ettevõtte finantstulemusi ja konkurentsivõimet, seetõttu tegeleb ettevõtte igapäevaselt lisaks olemasolevate kliendisuhete hoidmisele ja arendamisele ka kliendibaasi laiendamise ja uute turgude otsimisega.

Krediidirisk

Klientide poolt maksetingimuste rikkumine ja maksetega viivitamine avaldab negatiivset mõju ettevõtte likviidsusele. Nõuete allahindluse kohta leiab infot lisast 9.

Krediidirisk on risk, et vastaspool ei täida finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi, mis toob kaasa finantskahju. Ettevõtte on avatud krediidiriskile, mis tuleneb põhitegevusest (eelkõige nõuetest ostjate vastu) ja finantseerimistegevusest, sealhulgas väljaantud lühiajalistest laenudest.

(eurodes)

Nõuded ostjate vastu

Klientidega seotud krediidiriski juhitakse järgides lõpliku konsolideeriva emaettevõtte poolt klientidega seotud krediidiriski juhtimiseks kehtestatud põhimõtteid ja kontrollimeetmeid. Kliendi krediitkvaliteedi hindamisel on aluseks kliendi krediitdireiting ning individuaalsed krediitilimiidid määratakse vastavalt hindamisele. Kui kliendi maksevõime hindamine ei anna piisavalt häid tulemusi, siis toimub müük ettemaksuga. Klientide võlgnevusi jälgitakse regulaarselt ning tärned suurematele klientidele on kaetud krediitkindlustusega.

31. detsember 2023 seisuga oli ettevõttel 6 klienti (31.12.2022: 8 klienti), kelle võlgnevus ettevõttele ületas 100 tuhat eurot, moodustades kogu debitoorsest võlgnevusest umbes 51,70 % (31.12.2021: 69,14 %). Üle tähtaja võlgnevuste kohta on toodud täiendavat informatsiooni lisas 9.

Iga kliendi puhul analüüsitakse nõude laekumise tõenäosust ja sellest tulenevat allahindluse (eraldise moodustamise) vajadust igal aruandekuupäeval. Nõuded hinnatakse alla, kui nõude krediitkvaliteet on langenud ja aset on leidnud üks järgnevatest sündmustest: võlgniku olulised finantsraskused; lepingu rikkumine, näiteks kohustuste mittetäitmine või tähtjaks tasumata jätmine; on tõenäoline, et võlgnik läheb pankrotti või reorganiseerimisele. Eelnevast sõltumata loeb ettevõtte kohustuse mittetäidetaks, kui nõue on enam kui 90 päeva võrra maksetähtaega ületanud, välja arvatud juhul, kui ettevõttel on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud. Krediitkindlustusega nõuete puhul lähtutakse allahindluse puhul krediitkindlustuslepingus sätestatud tähtaegadest ja omavastutuse määrast. Aruandekuupäeval on maksimaalseks krediidiriskiks allpool avalikustatud iga finantsvarade liigi bilansiline maksumus. Finantsseisundi aruandes kajastatud summadest on maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete eeldatav krediitkahjum. Ettevõtte valduses ei ole tagatise. Ettevõtte hindab ostjate vastu olevate nõuetega seotud riskikontsentratsiooni madalaks.

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb ettevõtte nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, on toodud allpool:

Nõuded 31.12.2023	Tähtaeg ei ole saabunud	Tähtaeg ületatud 1-30 päeva	Tähtaeg ületatud üle 30 päeva	Nõuded kokku
Nõuded ostjate vastu (lisa 9)	2 604 211	219 630	188 347	3 012 188
Laenunõuded (lisa 9)	1 133 703	0		1 133 703
Muud nõuded (lisa 9)	563 814	0		563 814
Kokku	4 301 728	219 630	188 347	4 709 705

Nõuded 31.12.2022	Tähtaeg ei ole saabunud	Tähtaeg ületatud 1-30 päeva	Tähtaeg ületatud üle 30 päeva	Nõuded kokku
Nõuded ostjate vastu (lisa 9)	2 182 821	2 167 326	0	4 350 147
Laenunõuded (lisa 9)	1 133 703	0	0	1 133 703
Muud nõuded (lisa 9)	1 225 426	0	0	1 225 426
Kokku	4 541 950	2 167 326	0	6 709 276

(eurodes)

Antud laenud

Laenude väljaandmisel analüüsitakse individuaalselt laenude väljaandmise vajadust ja vastavust ettevõtte tegevuseesmärkidele ning laenude ja kõikide kaasnevate tasude tagastamise tõenäosust. Aruandekuupäeval on maksimaalseks antud laenude krediidiriskiks 1,13 miljonit eurot (2022: 1,13 miljonit eurot). Ettevõtte valduses ei ole tagatisi. Ettevõtte hindab, et välja antud laenude krediidirisk ei ole suurenenud. Täiendav info väljaantud laenude kohta on toodud lisa 9.

Likviidsed vahendid

Likviidsete vahendite (raha ja tähtajalised hoiused) krediidirisk on piiratud, sest vabu rahalisi vahendeid hoitakse põhiliselt Swedbank ja SEB grupi pankade arvelduskontodel. Swedbanki ja SEB gruppi kuuluvad Baltikumis tegutsevad pangad ei oma eraldi Moody'se krediidireitinguid. Swedbanki grupi emaettevõtte Swedbank AB omab Moody'se pikaajalist krediidireitingut Aa3 (2022. aastal Aa3) ning SEB grupi emaettevõtte Skandinaviska Enskilda Banken AB omab Moody'se pikaajalist krediidireitingut Aa2 (2022. aastal Aa3).

Seisuga 31. detsember 2023 on maksimaalne krediidirisk, mis tekiks kõigi ettevõtte nõuete tasumata jätmise korral 11,19 miljonit eurot (31.12.2022: 14,12 miljonit eurot), mis koosneb järgnevatest finantsvaradest:

Finantsvarad	31.12.2023	31.12.2022
Raha pangakontodel	6 476 768	7 415 298
Nõuded ostjate vastu (lisa 9)	3 012 188	4 350 147
Laenu- ja intressinõuded (lisa 9)	1 133 703	1 133 703
Muud nõuded (lisa 9)	563 814	1 225 426
Aruandeperioodi lõpus	11 186 473	14 124 574

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk esindab ohtu ettevõtte maksevõimele. Ettevõtte eesmärk on hoida ettevõtte ja lõpliku konsolideeriva emaettevõtte AS Maag Grupp finantseerimisvajadus ja finantseerimisvõimalused tasakaalus. Likviidsusrisi juhtimise vahendina kasutatakse rahavoogude planeerimist. Rahavoogude võimalikult efektiivseks juhtimiseks on ettevõttel võimalus kasutada ka AS Maag Grupi ühtset kontsernikontot, mis võimaldab kontsernikonto liikmetel kasutada rahalisi vahendeid AS-i Maag Grupi poolt kehtestatud limiidi piires.

Likviidsusrisi maandamiseks kasutab ettevõtte erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on panga- ja lõpliku konsolideeriva emaettevõtte laenud, arvelduslaenud, faktooring, ostjate nõuete ja tarnelepingute pidev monitooring.

Arvelduslaene ja faktooringut kasutatakse käibekapitali finantseerimiseks, põhivara ja finantsinvesteeringute soetamiseks kasutatakse pikaajalisi pangalaene, lõpliku konsolideeriva emaettevõtte laene ja/või rendilepinguid. Ettevõtte finantsvõimendust arvestades on likviidsuse juhtimine üks ettevõtte prioriteete.

(eurodes)

Diskonteerimata finantskohustuste (põhiosa ja tuleviku intressimaksete) analüüs maksetähtaegade lõikes:

Finantskohustused 31.12.2023	Kuni 1 kuu	1-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kohustused kokku	Bilansiline väärtus
Laenukohustused (lisa 11)	25 005	311 489	933 621	0	1 270 115	1 138 800
Rendikohustused (lisa 11)	67 258	673 167	1 285 658	0	2 026 083	1 852 403
Võlad tarnijatele (lisa 12)	5 382 144	481 595	0	0	5 863 739	5 863 739
Saneerimiskava kohustused (lisa 14)	0	3 708 876	19 331 916	11 155 900	34 196 692	33 739 826
Muud kohustused (lisa 12)	806 517	45 660	0	2 478 097	3 330 274	3 330 274
Kokku	6 280 924	5 220 787	21 551 195	13 633 997	46 686 903	45 925 042

Finantskohustused 31.12.2022	Kuni 1 kuu	1-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kohustused kokku	Bilansiline väärtus
Laenukohustused (lisa 11)	7 965	108 437	565 688	0	682 090	588 743
Rendikohustused (lisa 11)	68 908	995 414	1 892 861	0	2 957 183	2 778 967
Võlad tarnijatele (lisa 12)	7 069 085	248 731	0	0	7 317 816	7 317 816
Saneerimiskava kohustused (lisa 14)	0	4 850 079	17 729 617	16 467 076	39 046 772	38 266 221
Muud kohustused (lisa 12)	780 001	21 041	40 735	1 479 322	2 321 099	2 321 099
Kokku	7 925 959	6 223 702	20 228 901	17 946 398	52 324 960	51 272 846

Tulevaste perioodide rahavood võivad tegelikkuses olla erinevad kui vastavalt lepingulistele tingimustele esitatud rahavood, tulenevalt intressimäärade muutusest, laenukovenantide rikkumisest või rahavood võivad aset leida lepingulistest tähtaegadest varem.

Harju Maakohus algatas 18.02.2016 määrusega Tere AS saneerimismenetluse ja alates sellest kuupäevast on Tere AS olnud saneerimiskaitse all. Saneerimiskava kinnitati Harju Maakohtu määrusega 28.06.2019. Kavaga ümber kujundatud võlausaldajate nõuete summa oli 47,5 miljonit eurot, millest laenukohustused moodustasid 31,5 miljonit eurot. Tallinna Ringkonnakohus 17.04.2020 määrusega nõustus maakohtuga saneerimiskava kinnitamise osas, kuid Riigikohus oma 16.12.2020 määrusega otsustas maakohtu ja ringkonnakohtu määrused tühistada ning saata saneerimiskava kinnitamiseks tagasi maakohtusse. Riigikohus leidis, et kui osa saneerimiskava vastu hääletanud võlausaldajatest on loovutanud oma nõuded uutele võlausaldajatele, kes soovivad hääletada saneerimiskava poolt, siis ei ole vaja algatada uut saneerimismenetlust ega esitada uut saneerimiskava, vaid tuleb läbi viia uus hääletus. Harju Maakohtu 16.02.2021 määrusega määrati võlausaldajatele uus tähtaeg hääletamiseks ning saneerimisnõustaja esitas 19.03.2021 maakohtule uue hääletusprotokolli, mille kohaselt kinnitasid võlausaldajad saneerimiskava.

Harju Maakohus kinnitas oma 21.06.2021 määrusega teistkordselt saneerimiskava, kuid Tallinna Ringkonnakohus oma 05.11.2021 määrusega saatis eeskätt formaalsetel põhjustel saneerimiskava kinnitamise tagasi maakohtusse. Harju Maakohus kinnitas 21.07.2023 AS Tere saneerimiskava kolmandat korda. Saneerimiskava kinnitanud 21.07.2023 kohtumäärusele esitasid veelkordselt määruskaebused Flinty OÜ ja Kentex Finance Eesti OÜ (likvideerimisel), kelle kaebused jättis Tallinna Ringkonnakohus oma 13.02.2024 määrusega rahuldamata ning Riigikohus otsustas 29.04.2024 mitte menetleda nende võlausaldajate määruskaebusi.

Tere AS saneerimiskava on seega alates 29.04.2024 kinnitatud ilma edasise vaidlustamise võimaluseta. Täiendav info saneerimiskava kohta on lisa 14.

(eurodes)

Tootmistegevusega seotud riskid

Ettevõtte jaoks on alati suureks ohuteguriks tootmisprotsessidega seotud riskid. Antud riskid on seotud peamiselt tootmisseadmete purunemise või kahjustustega ning tööõnnetustega, mis on seotud füüsiliste vigastustega. Ettevõtte kasutab riskide maaandamiseks ennetavaid meetmeid nagu kindlustuslepingute sõlmimine, garantiitingimuste lisamine tüüplepingutesse, töökorralduse reeglite kehtestamine. Vaatamata ennetustööle võib tekkida olukordi, mida ei osatud ette näha ning mis võivad enesega kaasa tuua tootmiskulude kasvu, nõuda täiendavaid investeeringuid ning avaldada negatiivset mõju ettevõtte majandustulemusele ja finantspositsioonile. Lisaks võib see kahjustada ettevõtte mainet.

Vaidlused

Ettevõtet võidakse oma tavapärase majandustegevuse käigus kaasata aeg-ajalt vaidlustesse. Sellised vaidlused võivad majandustegevust häirida ning avaldada mõju ka finantstulemustele. Aruande koostamise seisuga käimasolevad vaidlused ei tekita vajadust täiendavate eraldiste kajastamiseks.

Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtus on summa, mille eest on hindamispäeva seisuga võimalik vahetada vara või arveldada kohustust tavapärase äritehingu käigus sõltumatute turuosaliste vahel.

Õiglase väärtuse hindamisel lähtutakse eeldusest, et vara müük või kohustuse tasumine toimub:

- vara või kohustuse peamise turu tingimustes, või
- peamise turu puudumisel, vara või kohustuse jaoks soodsaima turu tingimustes.

Ettevõttel peab olema juurdepääs peamisele või soodsaimale turule.

Vara või kohustuse õiglase väärtuse hindamisel eeldatakse, et turuosalised lähevad vara või kohustuse hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Ettevõtte kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist. Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või avalikustatud finantsaruannetes, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

Tase 1:	Noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
Tase 2:	Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
Tase 3:	Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Ettevõtte hindab iga aruandlusperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (baseerudes madalaimal sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse hindamisele tervikuna).

Juhtkonna hinnangul ei erine ettevõtte korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus oluliselt nende õiglasest väärtusest seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022. Nõuded ostjatele ja võlad hankijatele on lühiajalised ja seega on juhtkonna hinnangul nende bilansiline

(eurodes)

väärtus lähedane nende õiglasele väärtustele. Suurem osa ettevõtte pikaajalistest kohustustest baseeruvad ujuval intressimääral, mis muutub vastavalt turu intressimääradele. Juhtkonna hinnangul ei ole ettevõtte riskimarginaalid oluliselt muutunud võrreldes laenude saamise ajaga ja ettevõtte võlakohustuste intressimäärad vastavad turutingimustele. Pikaajalised intressi mittekanndvad kohustused saneerimiskavast on kava kinnitamisel hinnatud ümber nende õiglasesse väärtusesse. Õiglase väärtuse määramiseks on kasutatud diskonteeritud rahavoogude analüüsi, diskonteerides lepingulisi tuleviku rahavooge kehtivate turuintressimäärade, mis on ettevõttele kättesaadavad sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel. Aruandeaasta lõpu seisuga olid selliste kohustuste õiglase väärtus 34 584 818 eurot ja bilansiline väärtus 35 041 685 eurot (seisuga 31.12.2022 õiglase väärtus 37 229 738 eurot, bilansiline väärtus 38 010 289 eurot). Eelnevast tulenevalt hindab juhtkond, et pikaajaliste kohustuste ja nõuete õiglased väärtused on ligilähedased nende bilansilistele väärtustele.

Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärgiks kapitali juhtimisel on tagada jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja säilitada sealjuures optimaalne kapitalistruktuur kapitalikulu vähendamiseks. Kapitalistruktuuri säilitamiseks või parandamiseks võib ettevõtte reguleerida aktsionäridele makstavat dividendide summat, tagastada kapitali aktsionäridele, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid võla vähendamiseks.

Vastavalt tööstusharus levinud praktikale kasutab ettevõtte kapitali jälgimiseks võla- ja omakapitali suhet. See suhtarv leitakse netovõla jagamisel kogukapitaliga. Netovõla arvutamiseks lahutatakse koguvõlast (finantsseisundi aruandes kajastatud lühiajaliste ja pikaajaliste laenude summa) raha ja selle ekvivalendid.

Alltoodud kuupäevade seisuga oli võla ja omakapitali suhtarv järgmine:

	31.12.2023	31.12.2022
Intressikanndvad kohustused (lisa 11)	2 991 203	3 367 710
Saneerimiskava kohustused (lisa 14)	26 867 056	27 676 543
Raha ja raha ekvivalendid	-6 476 768	-7 415 298
Netovõlg	23 381 491	23 628 955
Omakapital	24 469 687	23 137 284
Omakapital ja netovõlg kokku	47 851 178	46 766 239
Võlgnevuste suhtarv [netovõlg / omakapital ja netovõlg kokku]	49%	51%

Ettevõtte teenis majandusaastal koondkasumit summas 1,33 miljonit eurot. Seisuga 31.12.2023 ületas ettevõtte käibevara lühiajalisi kohustusi 4,18 miljoni euro võrra.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud eeldusest, et ettevõtte on jätkuvalt tegutsev.

(eurodes)

5. Tütar-ja sidusettevõtted

Tütarettevõtted	Asukohariik	Tegevusala	Osalus 31.12.2022	Osalus 31.12.2023
Meieri Transport AS	Eesti	Transporditeenused	100%	100%
Estonian Dairy OÜ	Eesti	Piimatoodete tootmine	100%	100%
Eesti Piimatööstus OÜ	Eesti	Piimatoodete tootmine	100%	100%

Tütarettevõtted	Soetusmaksumus	Osa omakapitalist 31.12.2022	Osa omakapitalist 31.12.2023
Meieri Transport AS	2 006 742	2 726 259	2 998 353
Estonian Dairy OÜ	2 500	2 524	2 524
Eesti Piimatööstus OÜ	2 500	2 507	2 507

6. Materiaalne põhivara

Soetusmaksumus	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muu inventar	Lõpetamata põhivara projektid	Kokku
31.12.2021	25 117 468	23 074 619	210 040	362 727	669 748	49 434 602
Soetused	178 331	406 133	7 123	18 099	716 986	1 326 672
Müügid ja mahakandmised	0	-1 948 827	-141 372	-13 691	0	-2 103 890
Ümberhindlused	399 849	0	0	0	0	399 849
Ümberklassifitseerimised	137 226	1 202 500	0	-150 794	-1 188 932	0
31.12.2022	25 832 874	22 734 425	75 791	216 341	197 802	49 057 233
Soetused	244 105	273 407	0	6 785	163 487	687 784
Müügid ja mahakandmised	0	-1 307 177	0	-8 148	-62 800	-1 378 125
Ümberhindlused	830 293	0	0	0	0	830 293
Ümberklassifitseerimised	0	38 600	0	0	-38 600	0
31.12.2023	26 907 272	21 739 255	75 791	214 978	259 889	49 197 185

(eurodes)

Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muu inventar	Lõpetamata põhivara projektid	Kokku
31.12.2021	-10 523 664	-18 633 215	-95 997	-286 969	0	-29 539 845
Kulum	-1 013 117	-1 112 790	-18 124	-17 695	0	-2 161 726
Müügid ja mahakandmised	0	1 939 944	69 945	13 693	0	2 023 582
Ümberklassifitseerimised	0	-125 551	0	125 551	0	0
31.12.2022	-11 536 781	-17 931 612	-44 176	-165 420	0	-29 677 989
Kulum	-1 035 507	-1 064 301	-9 576	-19 309	0	-2 128 693
Müügid ja mahakandmised	0	1 295 940	0	8 148	0	1 304 088
31.12.2023	-12 572 288	-17 699 973	-53 752	-176 581	0	-30 502 594
Bilansiline jääkmaksumus						
31.12.2022	14 296 093	4 802 813	31 615	50 921	197 802	19 379 244
31.12.2023	14 334 984	4 039 282	22 039	38 397	259 889	18 694 591

Tabelis toodud kuupäevade seisuga oli täielikult amortiseerunud, ent jätkuvalt kasutusel oleva materiaalse põhivara soetusmaksumus järgmine:

Amortiseerunud varad	31.12.2023	31.12.2022
Rajatised	2 303 174	1 357 494
Masinad ja seadmed	11 540 682	12 562 804
Sõidukid	8 000	0
Muu inventar	117 396	96 245
Kokku	13 969 252	14 016 543

Maad ja ehitisi kajastatakse ümberhindluse meetodil, mille õiglase väärtuse hindamisel tuginetakse sõltumatute kinnisvaraekspertide hindamistele. Need tellitakse juhul, kui juhtkonna hinnangul on vara õiglane väärtus oluliselt muutunud, aga mitte harvemini, kui iga kolme aasta tagant.

Aruandeaasta lõpus läbiviidud maa väärtuse hindamisel kasutati Eesti vara hindamise standardiseeriale EVS 875 vastavat võrdlusmeetodit, mis on sarnaste varade turuväärtuse hindamisel levinud ja annab piisavate võrdlusandmete olemasolul tõepäraseima tulemuse. Võrdlustehingutena kasutati enim sarnanevaid ja võimalusel ajaliselt hilisemaid tehinguid. Võrdluselementidena valiti tegurid, mis enim mõjutasid vara turuväärtust. Valitud võrdluselementid olid: asukoht; kinnisasja pindala; ehitusõigus; tehnovõrkude olemasolu; juurdepääs; haljastus ja kinnistu sihtotstarbe olemus. Ehitiste ja rajatiste puhul kasutati turuväärtuse hindamiseks kulummeetodit, mis lähtub põhimõttest, et potentsiaalne ostja ei ole valmis vara eest maksma rohkem, kui tuleks kulutada sarnase kasulikkusega vara ostmiseks või loomiseks, arvestades ka kaasnevaid riske ja ebamugavust (EVS 875-8:2018). Ehitiste ja rajatiste jääkasenduskulu tuletati hindamise käigus sarnaste uute hoonete/rajatiste ehitusmaksumuse ühikuhindadest (€/m, €/m², €/m³), millest lahutati ehitiste-rajatiste kogukulum. Infrastruktuuri ehk tehnovarustuse ja asfalteeritud pinna kogukulumiks arvestati 50 %, erinevate hoonete puhul 40-70 %. Ehitiste asenduskulu arvutamiseks kasutati sõltuvalt ehitusmaterjalist 500-1000 €/m². 2023. aasta lõpu seisuga suurenes põhivara ümberhindluse tagajärjel maa ja ehitiste õiglane väärtus 830 293 euro võrra.

(eurodes)

Ettevõtte kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist. Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või avalikustatud finantsaruannetes, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1: Noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
- Tase 2: Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- Tase 3: Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Kõik ettevõtte õiglasest väärtuses kajastatud maade ja ehitiste leitud õiglasest väärtused kuuluvad 3. taseme alla.

Ümberhinnatud maa ja ehitiste jääkmaksumused soetusmaksumuse meetodi järgi oleksid seisuga 31.12.2023 3 116 231 eurot ja 31.12.2022 3 398 508 eurot.

7. Immateriaalne põhivara

Soetusmaksumus	Firmaväärtus	Kaubamärgid	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
31.12.2021	56 162 755	172 854	457 935	56 793 544
31.12.2022	56 162 755	172 854	457 935	56 793 544
Mahakandmised	0	0	-24 419	-24 419
31.12.2023	56 162 755	172 854	433 516	56 769 125

Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus				
31.12.2021	-23 021 285	-172 854	-200 729	-23 394 868
Kulum, allahindlus	0	0	-14 029	-14 029
31.12.2022	-23 021 285	-172 854	-214 758	-23 408 897
Kulum, allahindlus	0	0	-14 029	-14 029
Mahakandmised	0	0	24 419	24 419
31.12.2023	-23 021 285	-172 854	-204 368	-23 398 507

Bilansiline jääkmaksumus				
31.12.2022	33 141 470	0	243 177	33 384 647
31.12.2023	33 141 470	0	229 148	33 370 618

(eurodes)

Firmaväärtus on tekkinud alljärgnevatest äriühendustest:

- 2008. aastal omandas AS Kalev Paide Tootmine 100% osaluse Tere AS-is ning Põlva Piim OÜ-s;
- 2009. aastal omandas Tere AS Põlva Piim OÜ äritegevusega seotud varad;
- 2009. aastal toimus emaettevõtte Kalev Paide Tootmine AS ühendamine tütarettevõttega Tere AS, mille tulemusena jätkas tegevust tütarettevõtte ning emaettevõtte Kalev Paide Tootmine AS likvideeriti.

Bilansikuupäeva seisuga on viidud läbi Tere AS raha genereeriva üksuse firmaväärtuse test. Testis kasutatud rahavood tuginesid juhtkonna prognoosile järgmise viie aasta kohta. Juhtkonna prognoos tugineb nii eelnevale kogemusele, kui ka ettevõttevälisele infole. Prognoosimisel kasutati kasvumäärana järgmisi hindade ja koguste muutusi:

perioodil 2024-2028 ja perpetuiteedis:

- käibe muutused on seotud prognoositava toorpiima kokkuostuhinna, mahutoodete turgudega ja tarbijahinnaindeksi muutustega;
- 2024. aastal on prognoositud käibe languseks 3,9%, 2025. aastast edasi pöördub langus uuesti kasvuks, jäädes keskmiselt 2,1% juurde. Ajutised käibelangused on seotud mahutoodete turuolukorraga;
- aastatel 2024-2028 jääb müügiimaht samale tasemele, paralleelselt mahutoodete koguse langusega plaanitakse saavutada kasv parema marginaaliga eksporditoodete arvelt;
- perpetuiteedis eeldatav ärikasumi aastane kasv on 1,5%;
- kasutatud on tulumaksueelset diskontomäära 8,8%.

31.12.2023 teostatud testi tulemusena leitud kaetav väärtus on suurem kui raha genereeriva üksuse bilansiline väärtus.

Firmaväärtuse testi tundlikkuse analüüs näitab, et kui väärtuse testis toimuksid alltoodud muutused, oleks mõju firmaväärtusele järgnev:

- 1%-punkti võrra väiksem käibe kasv igal prognoosiaastal ei tooks kaasa firmaväärtuse allahindlust;
- diskontomäära suurendamine 1% võrra ei tooks kaasa firmaväärtuse allahindlust.

Täielikult amortiseerunud immateriaalse põhivara soetusmaksumus:

Täielikult amortiseerunud immateriaalse põhivara soetusmaksumus	31.12.2023	31.12.2022
Kaubamärgid	172 854	172 854
Muu immateriaalne põhivara	152 927	177 346
Kokku	325 781	350 200

(eurodes)

8. Varud

Varud	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	1 874 225	2 072 822
Käibetaara	107 212	180 184
Lõpetamata toodang	187 038	164 893
Valmistoodang	1 977 870	2 136 822
Kaubad teel	1 261	0
Müügiks ostetud kaubad	93 703	44 134
Kokku	4 241 309	4 598 855

Ettevõtte on aruandeperioodil varusid väärtuse langusest tingituna maha kandnud kuludesse 260 031 euro ulatuses, 2022. aastal oli vastav summa 359 441 eurot.

9. Nõuded ja ettemaksed

Lühiajalised nõuded ja ettemaksed	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	1 618 758	1 716 052
Nõuded ematettevõtjale ja teistele konsolideerimisgrupi ettevõtetele	947 165	2 225 963
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-8 226	-722
Faktooritavad nõuded	454 491	408 854
Nõuded ostjate vastu	3 012 188	4 350 147
Laenunõuded	1 133 703	1 133 703
Intressinõuded	3 775	605
Antud laenud ja intressinõuded	1 137 478	1 134 308
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded (lisa 13)	12 610	486 806
Tulevaste perioodide kulud	151 652	147 692
Ettemaksed	166 984	167 042
Tagatised ja deposiidid	56 622	55 124
Muud lühiajalised nõuded	490 807	682 892
Muud nõuded ja ettemaksed	878 675	1 539 556
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed kokku	5 028 341	7 024 011

Nii 31.12.2023 kui ka 31.12.2022 seisuga olid kõik ettevõtte kehtivad faktooringlepingud regressiõiguseta.

Nõuded ostjate vastu ei ole intressikandvad ning tasumisele kuuluvate summade maksetähtaeg varieerub kuni 30 päeva.

(eurodes)

Nõudeid ostjate vastu on allahinnatud järgmiselt:

Nõuete allahindlused	31.12.2023	31.12.2022
Aruandeperioodi alguses	-722	-28 495
Varasema allahindluse tühistamine	0	28 493
Täiendavalt kajastatud allahindlus	-7 504	-720
Aruandeperioodi lõpus	-8 226	-722

Laenunõuded kannavad intressi 3,5% aastas, alusvaluutaks on euro ja tähtajaks 31.12.2024.

Nõuded seotud osapoolte vastu on välja toodud lisas 23.

10. Aktsiakapital

Tere AS aktsiakapital jaguneb järgmiselt:

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiate arv	8 000 000	8 000 000
Aktsia nimiväärtus	nimiväärtuseta	nimiväärtuseta
Aktsiakapital kokku	5 112 932	5 112 932

Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud.

31. detsember 2023 seisuga on Tere AS aktsiad kogu ulatuses panditud AS Maag Grupp laenukohustuste tagatiseks.

11. Laenukohustused

	31.12.2023	31.12.2022	Keskmine laenuintress	Tähtaeg	Tagatis
Lühiajalised laenukohustused					
Rendikohustuste lühiajaline osa (lisa 22)	652 632	984 427	3-6k E* +1,9-2,3%; fikseeritud 2,25-4,38%	01/2024-10/2028	Tere emaettevõtte garantii**
Lõpliku konsolideeriva emaettevõtte pikaajalise laenu lühiajaline osa	262 800	89 743	6k E* + 3,6%	04/2028	-
Kokku	915 432	1 074 170			

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Keskmine laenuintress	Tähtaeg	Tagatis
Pikaajalised laenukohustused					
Rendikohustuste pikaajaline osa (lisa 22)	1 199 771	1 794 540	3-6k E* +1,6-2,3%; fikseeritud 2,25- 4,38%	03/2025- 10/2028	Tere emaettevõtte garantii**
Lõpliku konsolideeriva emaettevõtte pikaajaline laen	876 000	499 000	6k E* + 3,6%	04/2028	-
Kokku	2 075 771	2 293 540			
Laenukohustused kokku	2 991 203	3 367 710			

* E = Euribor

** Nordic Milk OÜ garantii summas 1 604 395 EUR

Laenukohustuste muutused	2023	2022
Laenukohustused perioodi alguses	3 367 710	2 928 346
Saadud laenud	724 866	368 743
Laenukohustuste tagasimaksed	-174 809	-84 000
Lisandunud rendilepingud	99 378	1 318 036
Rendikohustuste põhiosa tagasimaksed	-1 025 942	-1 084 021
Rendilepingute lõpetamised	0	-79 394
Laenukohustused perioodi lõpus	2 991 203	3 367 710

Intressikohustuste muutused	2023	2022
Intressikohustused perioodi alguses	1 541 097	764 722
Arvestatud intressid	1 772 691	917 557
Tasutud intressid	-790 031	-141 182
Intressikohustused perioodi lõpus	2 523 757	1 541 097

Kõik laenukohustused on nomineeritud eurodes.

Täiendav informatsioon tagatiste kohta on toodud lisa 21.

(eurodes)

12. Võlad ja ettemaksed

	31.12.2023	31.12.2022
Lühiajalised võlad		
Võlad tarnijatele	3 801 464	3 630 054
Võlad emaattevõtjale ja teistele konsolideerimisgrupi ettevõtetele	2 062 275	3 687 763
Maksuvõlad (lisa 13)	400 805	383 864
Võlad töövõtjatele	404 640	395 267
Intressivõlad	45 660	21 041
Muud võlad	222 712	197 537
Kokku	6 937 556	8 315 526
Pikaajalised võlad		
Intressivõlad emaattevõtjale ja teistele konsolideerimisgrupi ettevõtetele	2 478 097	1 479 321
Intressivõlad	0	40 735
Kokku	2 478 097	1 520 056

Tarnijatele tasumisele kuuluvate summade maksetähtaeg varieerub vahemikus kuni 60 päeva.

Seotud osapoolte võlgade ja ettemaksete kohta on toodud täiendavat informatsiooni lisa 23.

Muude võlgade hulgas esitatud lühiajaliste eraldiste ja tingimuslike kohustuste saldod koosnesid alljärgnevatest summadest:

	31.12.2023	31.12.2022
Eraldised	134 645	174 293
Arvestuslikud kulud	3 701	20 986
Arvestatud klientide boonused	3 294	1 388
Kokku	141 640	196 667

(eurodes)

13. Maksud

	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Maksudohustuslase ettemaksukonto	0	0	285 824	0
Käibemaks	12 610	0	200 982	0
Kinnipeetud tulumaks	0	118 834	0	109 616
Sotsiaalmaks	0	243 590	0	236 885
Töötuskindlustusmaks	0	17 550	0	16 772
Kogumispension	0	6 834	0	6 834
Muud maksud	0	13 997	0	13 757
Maksud kokku	12 610	400 805	486 806	383 864

14. Saneerimiskava

Harju Maakohus algatas 18.02.2016 määrusega Tere AS saneerimismenetluse. Saneerimiskavaga ümber kujundatud võlausaldajate nõuete summa oli 47,5 miljonit eurot, millest laenukohustused moodustasid 31,5 miljonit eurot.

Saneerimiskava kinnitati Harju Maakohtu määrusega 28.06.2019. Ettevõtet kohustati koheaselt asuda saneerimiskava täitma. 2020. aastal tegi Tere AS saneerimiskava järgsed 1. aasta väljamaksed, mis olid kokku üle 3 miljoni euro. Tallinna Ringkonnakohus 17.04.2020 määrusega nõustus maakohtuga saneerimiskava kinnitamise osas.

Riigikohus oma 16.12.2020 määrusega aga otsustas maakohtu ja ringkonnakohtu määrused tühistada ning saata saneerimiskava kinnitamiseks tagasi maakohtusse. Riigikohus leidis, et kui osa saneerimiskava vastu hääletanud võlausaldajatest on loovutanud oma nõuded uutele võlausaldajatele, kes soovivad hääletada saneerimiskava poolt, siis ei ole vaja algatada uut saneerimismenetlust ega esitada uut saneerimiskava, vaid läbi viia uus hääletus. Harju Maakohtu 16.02.2021 määrusega määrati võlausaldajatele uus tähtaeg hääletamiseks ning saneerimisnõustaja esitas 19.03.2021 maakohtule uue hääletusprotokolli, mille kohaselt kinnitasid võlausaldajad saneerimiskava.

Harju Maakohus kinnitas oma 21.06.2021 määrusega teistkordselt saneerimiskava ja 2021. aastal tehti saneerimiskava järgsed 2. aasta väljamaksed 3,4 miljoni euro ulatuses.

Tallinna Ringkonnakohus oma 05.11.2021 määrusega saatis eeskätt formaalsetel põhjustel saneerimiskava kinnitamise tagasi maakohtusse. Harju Maakohus kinnitas 21.07.2023 AS Tere saneerimiskava kolmandat korda ja 2023. aastal tehti saneerimiskava järgsed 3. aasta väljamaksed 5,5 miljoni euro ulatuses.

Saneerimiskava kinnitanud 21.07.2023 maakohtu määrusele esitasid veelkordselt juulis-augustis 2023 määruskaebused Flinty OÜ ja Kentex Finance Eesti OÜ (likvideerimisel), kelle kaebused jättis Tallinna Ringkonnakohus oma 13.02.2024 määrusega rahuldamata ning Riigikohus otsustas 29.04.2024 mitte

(eurodes)

menetleda nende võlausaldajate määruskaebusi. Bilansipäeva seisuga 31.12.2023 hindas juhtkond määruskaebuste rahuldamist ja saneerimiskava kinnitanud maakohtu määruse tühistamist ebatõenäoliseks.

Tere AS saneerimiskava on seega alates 29.04.2024 lõplikult kinnitatud.

Aruandeaasta lõpu seisuga oli saneerimiskava järgne võlgnevus järgmine:

	31.12.2023	31.12.2022	Keskmine laenuintress	Tähtaeg
<i>Pandiga tagatud kohustused</i>				
seotud osapooltele	26 867 056	27 467 056	E** + 2,1%	7 a jooksul ***
teistele juriidilistele isikutele	0	209 487	E** + 2,1%	3 a jooksul ***
<i>Pandiga tagamata kohustused*</i>				
seotud osapooltele	5 314 804	8 708 273	0%	7 a jooksul ***
teistele juriidilistele isikutele	1 557 966	1 881 405	0%	3 a jooksul ***
Kokku	33 739 826	38 266 221		

* korrigeeritud soetusmaksumus

** E = 3 kuu Euribor

*** saneerimiskava kinnitamise järgselt

Saneerimiskavaga hõlmatud võlakohustused kuuluvad tasumisele alljärgnevalt:

Saneerimiskava kohustused	31.12.2023	31.12.2022
1 aasta jooksul	3 708 876	4 850 078
2–5 aasta jooksul	19 002 052	17 025 834
Enam kui viie aasta jooksul	11 028 898	16 390 309
Kokku	33 739 826	38 266 221

Saneerimiskavas hõlmatud kohustused seisuga 31.12.2023 kuuluvad tasumisele vastavalt Maakohtu määrusega kinnitatud saneerimiskavale, sealhulgas saneerimiskava järgsed 4. aasta maksed kuuluvad väljamaksmisele 2024. aastal.

Pandiga tagatud põhinõudeid saneerimiskavaga ei vähendatud. Kõrvalnõudeid, nii intressi- kui viivisenõudeid, vähendati seadusjärgse suuruseni ning põhi- ja kõrvalnõuete tasumine ajatati 10 aasta peale. Pandiga tagatud põhinõuetelt, mida ei rahuldatud esimese aasta väljamaksetega, arvestatakse ja tasutakse intressi 2,1 % + 3 kuu EURIBOR aastas, mis vastab turuintressile.

(eurodes)

Pandiga tagamata nõuded kujundati saneerimiskava kohaselt ümber põhinõude suuruseni, st põhinõudeid ei vähendatud, kuid kõik kõrvalnõuded vähendati nullini. Nõuded rahuldatakse hiljemalt 6 aasta jooksul pärast saneerimiskava kinnitamist selliselt, et:

- ✓ kuni 300 000 euro suurused nõuded rahuldatakse täies ulatuses 2 aasta jooksul,
- ✓ kuni 600 000 euro suurused nõuded rahuldatakse täies ulatuses 3 aasta jooksul ning
- ✓ kuni 1 100 000 euro suurused nõuded rahuldatakse täies ulatuses 4 aasta jooksul.

Pandiga tagamata intressi mittekanvavad kohustused on saneerimiskava esmase kinnitamise hetkel 2019. aastal hinnatud õiglasesse väärtusesse diskonteeritud tulevaste perioodide rahavoogude meetodi alusel diskontomääraga 3,96 %.

15. Tulu kliendilepingutest

Ettevõtte tulu kliendilepingutest jaguneb geograafiliste piirkondade järgi järgmiselt:

Müügitulu geograafiliste piirkondade järgi	2023	2022
Eesti	89 781 415	70 388 583
Ühendusesisene müük	15 735 504	25 228 786
Ühenduseväline müük	655 496	741 299
Kokku	106 172 415	96 358 668

Ettevõtte tulu kliendilepingutest jaguneb tegevusalade lõikes järgmiselt:

Müügitulu tegevusalade lõikes	2023	2022
Omatoodangu müük	104 485 975	91 053 765
Ostetud kauba edasimüük	1 105 671	4 521 299
Tooraine ja materjalide müük	77 998	73 874
Teenuste osutamine	502 771	709 730
Kokku	106 172 415	96 358 668

Ettevõtte kliendilepingute kohustused loetakse täidetuks ja tulu kajastatakse siis, kui toodang, kaup või teenus on kliendile üle antud. Müügitulu kajastatakse konkreetsel ajahetkel, mitte pikema perioodi jooksul.

Seotud osapooltele müüdud kaupade ja teenuste kohta on toodud täiendavat informatsiooni lisas 23.

(eurodes)

16. Müüdnud toodangu kulu

Müüdnud toodete kulu	2023	2022
Tooraine, materjal ja ostukaup edasimüügiks	-79 885 516	-72 669 502
Tööjõukulud (lisa 19)	-4 849 857	-4 798 259
Kommunaalkulud	-5 107 294	-5 531 691
Põhivara kulum (lisa 6, 7)	-1 895 545	-1 920 235
Seadmete remont ja hooldus	-995 729	-980 511
Muud müüdnud toodangu kulud	-1 853 107	-1 622 938
Kokku	-94 587 048	-87 523 136

17. Turustuskulud

Turustuskulud	2023	2022
Kauba transpordikulud ja logistikateenused	-4 473 150	-4 404 336
Tööjõukulud (lisa 19)	-1 085 649	-1 273 421
Reklaami-, turunduse- ja tootearenduse kulud	-1 133 251	-1 095 311
Põhivara kulum (lisa 6, 7)	-244 860	-253 582
Muud turustuskulud	-1 349 043	-1 183 524
Kokku	-8 285 953	-8 210 174

18. Üldhalduskulud

Üldhalduskulud	2023	2022
Mitmesugused sisseostetud teenused	-1 228 951	-1 238 340
Tööjõukulud (lisa 19)	-38 209	-33 145
Põhivara kulum (lisa 6, 7)	-2 317	-1 938
Muud üldhalduskulud	-12 725	-44 548
Kokku	-1 282 202	-1 317 971

(eurodes)

19. Tööjõukulud

Tööjõukulud	2023	2022
Palgakulu	-4 537 872	-4 636 322
Sotsiaalmaksud	-1 435 843	-1 468 503
Kokku	-5 973 715	-6 104 825

Keskmine töötajate arv	2023	2022
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	266	284
Keskmine töötajate arv töötamise liikide lõikes:		
<i>Töölepingu alusel töötav isik</i>	265	283
<i>Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige</i>	1	1

20. Finantstulud ja -kulud

Finantstulud	2023	2022
Intressitulud	76 619	45 517
Kokku	76 619	45 517

Finantskulud		
Intressikulud	-2 096 375	-917 557
Muud finantskulud	-56 912	-79 074
Kokku	-2 153 287	-996 631

Finantstulud ja -kulud kokku	-2 076 668	-951 114
-------------------------------------	-------------------	-----------------

21. Kommertspandid, hüpoteegid ja tagatised

Lõpliku konsolideeriva emaettevõtte ja ettevõtte kohustuste (vt lisa 11) tagatiseks on seatud:

1. kommertspant ettevõtte varadele
2. pant ettevõtte aktsiatele
3. ühishüpoteegid kinnistutele

Seisuga 31. detsember 2023 moodustas tagatiste kogusumma 72,1 miljonit eurot (2022: 72,1 miljonit eurot). Tagatiste bilansiline väärtus moodustas 31.12.2023 seisuga 31,0 miljonit eurot (2022: 33,2 miljonit eurot).

(eurodes)

22. Rendid

Ettevõtte kui rentnik

Rent hõlmab ettevõtte poolt ruumide, sõidukite, tootmisseadmete, kontoriseadmete, tõstukite ja muude seadmete eest tasumisele kuuluvaid rendimakseid. Rendilepingute tingimused, hinnaparandusklauslid ja pikendamise tingimused on erinevad. Rendilepingute tasumise lõpptähtajad, alusvaluutad ja intressimäärad on toodud lisas 11. Sõidukite ning masinate ja seadmete rendiperioodid on tavapäraselt 3-10 aastat.

Ettevõtte rendib ka kontoritehnikat, mille lepingujärgne rendiperiood on tavapäraselt üks kuni viis aastat. Sellised rendid on ettevõtte määratlenud kas lühiajaliste või väheväärtuslike varade rentidena.

Materiaalse põhivarana on kajastatud järgmised rendilepingutega seotud varad:

Jääkmaksumus	Maa ja hooned	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muu inventar	Kokku
31.12.2021	253 838	2 860 093	110 930	17 612	3 242 473
Lepingu muutusest tulenev ümberarvutus	111 465	8 600	0	0	120 065
Aruandeperioodi kulum	-126 103	-607 107	-15 457	0	-748 667
Kasutusõiguse varade lisandumised, soetused	23 494	1 186 126	7 123	0	1 216 743
Kasutusõiguse varade kajastamise lõpetamised	0	-174 852	-71 425	-17 612	-263 889
31.12.2022	262 694	3 272 860	31 171	0	3 566 725
Lepingu muutusest tulenev ümberarvutus	0	3 996	0	0	3 996
Aruandeperioodi kulum	-126 453	-652 817	-9 132	0	-788 402
Kasutusõiguse varade lisandumised, soetused	0	128 550	0	0	128 550
Kasutusõiguse varade kajastamise lõpetamised	0	-466 370	0	0	-466 370
31.12.2023	136 241	2 286 219	22 039	0	2 444 499

Ettevõtte kasumiaruandes on kajastatud järgmised summad seoses rendilepingutega:

Rendilepingutega seotud kulud	2023	2022
Intressikulu rendilepingutelt	115 573	71 486
Väheväärtuslike ja lühiajaliste rendilepingute kulu	49 416	40 200
Aruandeperioodi kulum	788 402	748 667
Kokku	953 391	860 353

Rendikohustuste tulevikumaksed vastavalt tähtaegadele jagunevad järgnevalt:

Rendikohustused	31.12.2023	31.12.2022
Järgmise aasta jooksul	652 632	984 427
2–5 aasta jooksul	1 199 771	1 794 540
Kokku	1 852 403	2 778 967

Täiendav informatsioon lisas 11

(eurodes)

23. Tehingud seotud osapooltega

Tere AS emaettevõtte on Nordic Milk OÜ ja lõplik konsolideeriv emaettevõtte AS Maag Grupp.

	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded		
Lõplik konsolideeriv emaettevõtte (Maag Grupp AS)	3 775	71 552
Samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	944 374	2 155 015
Maag Grupp AS eraisikust omanikega seotud ettevõtted	1 133 703	1 133 703
Kokku	2 081 852	3 360 270
Kohustused		
Emaettevõtte	2 024 436	3 390 860
Lõplik konsolideeriv emaettevõtte (Maag Grupp AS)	1 187 464	934 768
Samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	33 389 133	37 594 759
Maag Grupp AS eraisikust omanikega seotud ettevõtted	370 852	159 836
Kokku	36 971 885	42 080 223

	2023	2022
Müüdud kaubad ja teenused, intressitulud		
Emaettevõtte	23 973 546	7 064 527
Lõplik konsolideeriv emaettevõtte (Maag Grupp AS)	238 737	229 093
Samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	8 194 086	9 815 246
Maag Grupp AS eraisikust omanikega seotud ettevõtted	134 173	147 225
Kokku	32 540 542	17 256 091
Ostetud kaubad ja teenused, intressikulud		
Emaettevõtte	64 207 543	56 948 559
Lõplik konsolideeriv emaettevõtte (Maag Grupp AS)	88 568	126 241
Samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted	4 579 973	4 347 279
Maag Grupp AS eraisikust omanikega seotud ettevõtted	2 625 197	2 796 995
Kokku	71 501 281	64 219 074

Aruandeaastal arvestati ettevõtte juhtivtöötajatele tasusid koos sotsiaalmaksuga 207 477 eurot. 2022. aasta tasud koos sotsiaalmaksudega moodustasid kokku 248 761 eurot.

(eurodes)

24. Tingimuslikud kohustused

Seisuga 31.12.2023 oli ettevõtte jaotamata kasum 10 585 633 eurot (31.12.2022: 9 627 878 eurot).

	31.12.2023	31.12.2022
Jaotamata kasum aruandeperioodi lõpus	10 585 633	9 627 878
Maksimaalne võimalik ettevõtte tulumaksu kohustus	2 117 127	1 925 576
Maksimaalne võimalik dividendi väljamakse	8 468 506	7 702 302

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja dividendide tulumaksu kulu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2023.

25. Bilansipäevajärgsed sündmused

Harju Maakohtu poolt saneerimiskava kinnitanud 21.07.2023 määrusele esitasid veelkordselt juulis-augustis 2023 määruskaebused võlausaldajad Flinty OÜ ja Kentex Finance Eesti OÜ (likvideerimisel), kelle kaebused jättis Tallinna Ringkonnakohus aga oma 13.02.2024 määrusega rahuldamata ning Riigikohus otsustas 29.04.2024 mitte menetleda nende võlausaldajate määruskaebusi. Tere AS saneerimiskava on seega alates 29.04.2024 lõplikult kinnitatud (vt ka lisa 14).

(eurodes)

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Tere AS juhatus teeb ettepaneku jätta 2023. majandusaastal tekkinud kasum summas 502 110 eurot jaotamata:

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	9 627 878
Põhivara amortisatsiooni ülekanne	455 645
2023. majandusaasta kasum	502 110
Kumulatiivne kasum	10 585 633
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2023	10 585 633

22. mai 2024

Värske piim iga päev!

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 22.05.2024

TERE aktsiaselts (registrikood: 11411278) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ÜLO KIVINE	Juhatuse liige	22.05.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

TERE aktsiaselts aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud TERE aktsiaselts (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31.12.2023 ning koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus

võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Liina Randmann

Vandeaudiitori numbrer 661

/digitaalselt allkirjastatud/

Mari-Leen Sandre

Vandeaudiitori numbrer 701

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Ahtri 4, 10151 Tallinn

22.05.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

TERE aktsiaselts (registrikood: 11411278) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LIINA RANDMANN	Vandeaudiitor	22.05.2024
MARI-LEEN SANDRE	Vandeaudiitor	22.05.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piima töötlemine, piimatoodete ja juustu tootmine	1051	105591646	99.45%	Jah